

MAGYAR LAPOK

 Múzeum könyvtárának
BUDAPEST

X. évfolyam, 251 (2813) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Szevasztopol külső városrészeihez érkeztek a német csapatok

A város lángokban áll. Heves hóviharakban folytatják előnyomulásukat a finnek

Elfogadta az amerikai szenátus a semlegességi törvény módosítását

Izstanbulból jelentik: (B. T.) A legújabb jelentések szerint a krími-félszigeten harcoló német csapatok már Szevasztopol külső részeibe érkeztek. Szevasztopol ég.

Helsinkiből jelentik: (Stefani) Napok óta tartó heves hóviharakban a finn csapatok tovább nyomulnak előre. A finn hótalpas különítmények hídfőket alkotnak a Palpaervi és a Sunujaervi tő oldalán. A foglyok nagyszámban özönlenek a finn gyűjtőtáborokba. A legújabb hadműveletek során zsákmányolt hadianyagok igen tetemes mennyiségűek. (MTI)

MEGALAKULT A KÖZÉPKELETI HÁBORUS NAGYTANÁCS

Izstanbulból jelentik: (Stefani) Kairói hírek szerint a középkelet-i háborus nagytanács megalakult. Alakulását az a körülmény tette szükségessé, hogy a német előnyomulás már a kaukázus, illetve a közelkelet felé közeledik. A nagytanács tagjai Wavell, Auchinleck és Wilson tábornokok, továbbá Cutingham tengernagy, valamint egy magasrangú szovjet tiszt.

Stockholmból jelentik: (B. T.) Churchill a múlt héten több megbeszélést folytatott Hoare madridi angol nagykövettel, aki hír szerint, kevésbé tartózkodó hangon nyilatkozott a helyzetről. Svéd jelentés szerint erre a vitára a Szovjet helyzetének rosszabbodása adott okot. Eppen ezért valószínűleg új követelésekkel állanak elő az alsóház minden oldalán, hogy a Szovjet helyzetének megkönnyítésére hatásos angol művelet induljon.

CHURCHILL: SOHASEM IGERTEM KÖNNYŰ GYŐZELMET

Stockholmból jelentik: (NTI) Az angol miniszterelnök egyik északkelet-angliai beszédében — mint az angol hírszolgálat jelenti — felszólította az angol népet, hogy ne csüggedjen. — Ismét hosszú küzdelemmel és borzalmas áldozatokkal kell számolni — mondotta — de nem szabad visszaadni a nagy bajoktól. Mindannyian el vagyunk szánva, hogy tovább haladunk előre.

Churchill ezután az angolok dűnkircheni meneküléséről beszélt. Megállapította, hogy Angliának akkor alig maradt fegyvere. A Dűnkirchennél felszabadult csapatok minden felszerelés és hadieszköz nélkül tértek vissza.

— Sohasem ígértem könnyű győzelmet — mondotta befejezésül. — Biztos vagyok azonban abban, hogy végered-

ményben szigetünkön minden rendbe jön.

Stockholmból jelentik (Bud. Tud.): Rangel finn miniszterelnök a hét közepén Stockholmban járt, ahol Günther svéd miniszterelnökkel találkozott.

A semlegesség ellen döntött az amerikai szenátus

Washingtonból jelentik (Reuter): A szenátus 49 szavazattal 38 ellenében elfogadta a semlegességi törvény olyan módosítását, hogy az amerikai kereskedelmi hajók befelelhetnek a hadviselő kikötőibe és a haditerületekre. (MTI)

AMERIKA VESZEDELMES JÁTÉKA

Washingtonból jelentik: (NTI) A szenátus 50 szavazattal 37 ellenében elfogadta a törvényjavaslatot, amely az Egyesült Államok hajóinak felfegyverzéséről és haditerületre való küldéséről szól. (MTI)

Berlinből jelentik: (B. T.) A Völkischer Beobachter veszedelmes játéknak minősíti az Egyesült Államok kereskedelmi hajóinak felfegyverzését. Hosszasan foglalkozik az amerikai szenátusban most tárgyalt javaslat kérésével, majd megállapítja, hogy a felfegyverzett kereskedelmi hajóknak nincs joguk arra, hogy a német elko-

zást rendelet és a népi jogok pontjainak értelmében békés kereskedelmi hajóknak tekintessenek. Azoknak a kereskedelmi hajóknak, melyeken ágyú van, szigorú tilalom van, hogy az elkozási rendelet alól fegyverrel vonják ki magukat, tehát hadihajóként való kezelést várnak. Németországnak meg van az a joga, hogy felfegyverzett kereskedelmi hajót figyelmeztetés nélkül megtorpedózzon. A német harcierek jogosultak arra, hogy a katonai szükségesség mértéke szerint eljárjanak észak-amerikai kereskedelmi hajók ellen. A felelősség bármilyen kárért, amely az észak-amerikai hajókat éri, kizárólag az Egyesült Államok kormányát terheli. Németország a semlegesség bármilyen megszegésével és támadásokkal nem hagyja magát elintáborítani attól, hogy Anglia ellen a zárlatot minden eszközzel megvalósítsa.

Roosevelt visszavonja az amerikai csapatokat Kína egyes részeiből

Washingtonból jelentik (Bud. Tud.): Roosevelt pénteken a sajtóértékeztetésen kijelentette, hogy a Pekingben, Kiencsingben és Sanghaiban állomásozó csapatokat visszavonják. Hangsúlyozta azonban, hogy ez az intézkedés nem függ össze a japán-amerikai tárgyalásokkal.

Tokióból jelentik (Bud. Tud.) Toyo külügyminiszter beszédet mondott és ennek során a washingtoni tárgyalásokról kijelentette, hogy Japán számára lehetetlen az amerikai álláspontot a maga egészében kielégítőnek elismerni. Azután hangsúlyozta, hogy Japán elvárja, hogy az Egyesült Államokai szemben, azonban, ha Japán létét fenyegetné veszély, Japán számára

nem maradna más hátra, minthogy határozottan cselekedjék.

Rómából jelentik (Stefani): Anglia jelenleg igyekszik kibékülni Mexikóval a mexikói kőolaj-terület kisajátítása miatt 1938 óta húzódó nézeteltérés ügyében — írja a Popolo di Róma. — Az angolok sietsége, hogy újból számíthassanak a mexikói kőolajra, a lap szerint, több okra vezethető vissza. Először arra a súlyos fenyegetésre, amely a Szovjet kaukázusi kőolajja felett lebeg, másodsor a Szovjet kőolajjelöltésének nehézségére és harmadszor arra a törekvésre, hogy megfosszák Japánt a mexikói kőolajtól. Anglia nagy igyekezte arra vall, hogy valahol füstszagot érez.

A megnagyobbodott ország költségvetése

Irta: Dr Paál Árpád

Az ország jövő évi költségvetésének előzetes átvizsgálását és megtárgyalását az országgyűlés különböző szakbizottságai e héten befejezték. Két héttel tartott ez az előzetes megvitatás, melynek eredményeképpen a hírlapok azt a hivatalos közlést hozták, hogy a nagyszabású költségvetést mindenik szakbizottság egyhangúlag elfogadta. Az egyhangú elfogadás ténye annál jelentősebb, mert a bizottságokban az ellenzék pártjai is ott voltak és felszólalásaikkal az előzetes megvitatásban mindnyájan résztvettek. Amellett a hivatalos közlések-ből az is kivehető, hogy az egyes miniszteri ügykörök költségkereteinek megtárgyalása, vagyis a jövő évi kormányzati munkatervnek az átvizsgálása igen részletes módon történt, s mindenik bizottság a késő estékbe belenyúló üléseket tartott egész napokon keresztül. Tehát szó sem lehet róla, hogy a bizottságok megfontolatlan fellángolásokkal nyilatkoztak volna a költségvetés elfogadása mellett.

Most már jövő héttől kezdődően megindul az országgyűlési nyílt ülésein is a költségvetés tárgyalása. Természetesen akkor a pártnézetek is inkább felszínre vetődnek, s akkor nem lesz meg a költségvetés körül az az egyhangú megnyugvás, ami a bizottsági tárgyalásokon megnyilvánult. Ez azonban mitte von le annak a ténynek az értékéből, hogy a költségvetés a szakszerű bizottsági tárgyalásokon egyhangú helyeslést kapott. A pártpolitikai külön színezések természetesen a szakszerűségeken túl egyéb szempontokat is fölvetnek, amik majd kiváltképp tanulságosak lehetnek. De nem változtatnak azon az alaptényen, hogy a tárgyalás alatti költségvetés alkalmas alapot adott az ország helyzetének és a jövőbeli alakulásnak nyugodt áttekintésére. Ez a tény még a pártpolitikai ellentéteket is arra készteti, hogy a költségvetésben foglalt országos munkaterv kiinduló pontjai és végcéljai szerint végezze a maga megfontolásait, s e kiindulásokhoz és célokhoz mérje ha többet és jobbat akar az ország érdekében.

A parlamenti nyilvános tárgyalások idején bizonyára alkalmunk lesz, hogy az országos költségvetés egyes fontosabb részleteiről még külön is tájékoztathassuk közönségünket. Addig is annak általános kereteiről talán nem érdektelen elmondanunk, hogy az 1914—1918-as világháború után ez az első magyarországi költségvetés, melyben a visszacsatolt erdélyi részekről való gondoskodás is benne foglaltatik. A mi vidékünk is beletartozik ebbe a visszacsatolásba, s így közönségünket ebből az okból is kétszeresen érdekelheti az új költségvetés.

Az országnagyobbodás legfeltűnőbb kifejezése a költségvetésben az, hogy

A múlt évben készült jelen évi költségvetéshez képest egymillió 172 millió pengő összeggel több a jövő évre előirányzott kiadások végösszege. Még ebben nincsenek benne a honvédelem további felszerelésének és a nemzeti beruházásoknak az összegei, melyek a pénzügyminiszter október 23-iki parlamenti bejelentése szerint a költségvetésen kívül további négy és félmillió pengő összegre mennek. Ebből a 4500 millióból 2300 milliót már kifizettek s 2200 milliónyi értékű gyártás és munka pedig több évre elosztva folyamatban van, valamint ezek kifizetése is. A kifizetett 2300 milliót felerészben adóból fedezték, s csak felerészben kölcsönből, az államhitelei igénybevételéből. Ez az 50-50 százalékos arány annál megnyugtatóbb mert a múlt világháború rendkívüli kiadásait szinte száz százalékban csak államhitelekkel fedezték, ami a veszített háború után egyik legfőbb oka volt a pénzügyi leromlásának. Most nem lehet ettől tartani, mert a rendkívüli kiadások még azzal is megnyugtató jelentőségűek, hogy a hadi célok kivételével a polgári életre is nagy beruházásokat foglalnak magukban, s a mezőgazdaság, és ipari termelés fel-fokozására, valamint a közlekedési viszonyok teljes kifejlesztésére irányuló nemzeti munkatervet valósítják meg.

Tehát ezt a nemzeti beruházási nagy tervet, s annak 4500 millió pengő költségét úgy kell vennünk, hogy az még az ország rendes költségvetésénél: további pénzügyi táplálást jelent. És az ország jövő évi költségvetése ezzel a biztató háttérrel jelenik meg előttünk. Így még erősebb annak a rezonanciája, hogy amikor a visszacsatolt erdélyi részeket is szám-bavesszi a költségvetés, akkor 1172 millió pengővel több kiadást fordít az ország jövő évi gondjaira. Ezzel a többlettel az országos költségvetés kiadásainak végső összege 3 milliárd 256 millió pengő. Emlékeztetünk a román államhoz való tartozásunk idejére, akkor 30 milliárd lei körüli összeg volt a román költségvetés kiadási végösszege. A mostani magyar költségvetés még az 1 pengő = 30 lei átszámítási kulccsal is 97 milliárd 680 millió lei értékű kiadási végösszeget mutat. Ami e 97.7 milliárd leinvi érték és a mi egykori román költségvetés alá tartozásunk közötti különbségnek mutatkozik, az 67.7 milliárd lei összege meg Ennyivel több értékű az, amivel csak az évi rendes költségvetésben is a magyar állam gondoskodni tud a maga lakosságáról. És még ezenkívül ott van további gondoskodásként a nemzeti munkaterv szerinti beruházások imént említett órási összege.

A magyar költségvetés jövő évi keretében a kiadások három nagy célt szolgálnak: a honvédelem, a szociális gondoskodást és a termelés fejlesztését. A rendes költségvetés 581 millió pengőt fordít a honvédelemre, 219 milliót közmívelődési és 210 milliót szűkebb értelemben vett szociális kiadásokra. 520 milliót munkaalkalmakra és további 270 milliót kifejezett beruházásokra. Tehát a két utóbbi tétel már 800 milliót jelent a termelés fejlesztésére szánt kiadásokban. Ami a szociális gondoskodásra szánt 210 milliót illeti arra nézve a pénzügyminiszter megjegyezte, hogy az állam szociális tevékenységének nem valami alamizsnanyújtó jótékonykodás akar a célja lenni, hanem az, hogy támogatás révén a munka előfeltételeit és lehetőségeit teremtsük meg, hogy a kezdetben támogatásra

Kilenc „feketéző” nyersbőröst internálásra ítélte a rendőrség

Két csendestárs ellen enyhébb közigazgatási eljárás indul

Nagyvárad. Saját tud. Szombaton délután 12 órakor hozta meg a rendőrség véghatározatát a „feketéző” nyersbőrösök ügyében. **Becsey** Károlyt, dr. **Marton** Jánost, **Hitler** Lajost, **Hitler** Sándort, **Hitler** Eleket, **Sonnenwirth** Simont, **Kesztenbaum** Miksát, **Farkas** Lajost és **Klermann** Dezsőt internálásra ítélték. Az anyag-gazdálkodás terén kifejtett káros tevékenységéért. **Farkas** Lipót és özvegy **Sonnenwirth** Lipótné ellen enyhébb közigazgatási eljárás indul meg.

Az egész ügy előzményei a **Weisz** Farkas, **Dobos** Ferenc, **Hercz** Sándor és **Deutsch** Farkas ügyéből pat-

tantak ki, akiket már előzőleg internáltak s akiknek internálását a másodfoku rendőrség is helybenhagyta. A fentemlített ügy a **Globus** R. T. biharmegyei bizományos fizetést is magával rántotta. A **Globus** R. T.-nak **Becsey** Károly volt a vezetője, társai pedig dr. **Marton** János, **Hitler** Lajos, **Hitler** Sándor, **Hitler** Elek, **Sonnenwirth** Simon, **Kesztenbaum** Miksa, **Farkas** Lajos, **Farkas** Lipót és özvegy **Sonnenwirth** Lipótné. A már előzőleg internált társaság és a **Globus** R. T. között **Klermann** Dezső volt a láncszem, aki **Dobos** Ferenc timár csendes társa volt.

ugyanis abban az esetben, ha tudomása lett volna arról, hogy **Becsey** Károlynak hiányzik az anyagi felkészültsége a bizományosság teljesítéséhez, a megbízást nem hagyta volna jóvá, de a szóban levő csendestársi szerződést sem vette volna tudomásul. A bizományosi szerződésben **Sonnenwirth** Simon kivételével olyan nyersbőrkereskedők vesznek részt, akik a 46300-1940. és 56800-1940. számú rendeletekkel szabályozott nyersbőr forgalomban való közreműködéstől ki voltak és jelenleg is ki vannak zárva. **Sonnenwirth** Simonnak apróbőrök vásárlására volt ugyanis ideiglenes jellegű vásárlási engedélye, de ennek az engedélynek a hatálya október 31-ike után meghoszzabbítást nem nyert.

A hivatkozott rendeletekkel elérni kívánt anyag-gazdálkodási céllal nemcsak a csendestársi szerződése, hanem **Becsey** Károlynak az az eljárása is

A bonyolult ügy előzményei

Becsey Károly kapott megbízást a bőripari anyag-gazdálkodás szempontjából olyan fontos tisztségre, dr. **Marton** János pedig az ipari gyapjagyűjtés és bevásárlásra Biharmegyében. Az ipari gyapjagyűjtés és bevásárlásnál dr. **Marton** János mint elismert szakértő vett részt. A hét zsidó bőrös, társasági alapon, **Becsey** elődjét is finanszírozta s ebben az esetben is csendestársi viszonyt vállalt, ugyanebben a minőségben 80 000 pengős hitelkeretet létesítettek a bőr- és gyapju beszerzésére.

A nemrég internált **Dobos** timár-

mesternél 55 birkabórt találtak, amely eredetének tisztázása alkalmával kiderült, hogy a szálat **Becsey**hez, illetve a **Globus** társaságnhoz vezettek. A **Globus** tagjai tagadták az esetet, a társaság kocsisa azonban bevallotta, hogy az 55 bőrért 500 pengőt fizettek. **Becsey** egy **Tóth** nevű ügyvédet nevezett meg, aki esetleg igazolta volna, hogy az 500 pengő egyéb célra volt szánva. A bonyolult ügyet ezzel azonban nem tisztázták.

Közben az értelmiségi kormánybiztos megállapította, hogy a zsidótörvény kijátszásának esete forog fenn.

Az anyag-gazdálkodás bőripari bizottság elnökhelyettesének szakértői véleménye

Megírtuk, hogy a bonyolult ügy kivizsgálására az anyag-gazdálkodás bőripari bizottságának elnökhelyettese, mint szakértővel Nagyváradra érkezett. Szakértői véleményét az alábbiakban közöljük:

Becsey Károly, aki a **Globus** mezőgazdasági és ipari r. t.-tól az anyag-gazdálkodás bőripari bizottságának jóváhagyásával apró bőröknek Bihar vármegye területén gyűjtésére bizományosi megbízást kapott, azzal a cselekményével, hogy bizományi tevékenységének finanszírozása végett **Hitler** Lajos, dr. **Marton** János, **Kesztenbaum** Miksa és **Sonnenwirth** Simon, **Hitler** Sándor, **Farkas** Lajos, **Schwartz** Miklós, özv. **Sonnenwirth** Lipótné és **Hitler** Elek nyersbőrkereskedőkkel olyan módon kötött csendestársi szerződést, hogy a bizományosi tevékenységet tulajdonképpen a társai végezték, — a nyersbőr forgalmának korlátozása tár-

gyában kiadott 46.300-1940. és az 56800-1940. Ip. M. számú rendeletekkel szabályozott nyersbőrgazdálkodás értékeit és biztonságát súlyosan veszélyeztette.

A bizományosi megbízás ugyanis olyan névre illetve személyre szóló jogosítvány, amelyet a hivatkozott 46300-1940. Ip. M. számú rendelet 3. paragrafusa értelmében csak az anyag-gazdálkodás bőripari bizottságának jóváhagyásával lehet megoldani.

Becsey Károly bizományosi megbízását a bőripari bizottság f. évi július hó 1-én hagyta jóvá, a csendestársi szerződést pedig a jóváhagyás után következő napon vagyis július hó 2-án kötötték. Kétségtelen tehát, hogy a csendestársi szerződés a bőripari bizottság előtt ismeretlen volt és hogy **Becsey** Károly a bőripari bizottságot bizományosi megbízására jóváhagyása előtt tévesen tájékoztathatta anyagi helyzetét illetően. A Bőripari bizottság

Amig 'On alszik

 a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhét és fájdalommentes kiüdülést. Kellemes hashajtó: **DARMOI**

ellenkedik, hogy bizományosi irodájának tulajdonképpeni vezetését **Farkas** Lipótra bízta, aki a csendestársi szerződésben résztvevő **Hitler** Lajos megbízott raktárkezelő alkalmazottjaként van feltüntetve.

Hitler Lajos, **Hitler** Sándor, **Kesztenbaum** Miksa, **Schwartz** Miklós, **Farkas** Lajos, **Hitler** Elek, özv. **Sonnenwirth** Lipótné és dr. **Marton** János valamenynyien kértek a bőripari bizottságtól nyersbőrvásárlási engedélyt, azonban azt nem kapták meg. Egyedül **Sonnenwirth** Simonnal volt ideiglenes jellegű nyersbőrvásárlási engedélye, de az újabban nem hosszabbított meg.

A csendestársi szerződés tartalmából kétségtelenül meg lehet állapítani, hogy a társas viszony célja a bőripari anyag-gazdálkodás érdekeit és biztonságát veszélyezteti, ezért a szerződésben résztvevő személyek, ideértve a vásárlási engedéllyel bíró **Sonnenwirth** Simont is, a szerződéses kötelezettségükből folyóan olyan tevékenységét fejtették ki, amely az anyag-gazdálkodás rendjére káros és súlyos természetű visszaélések elkövetését feltételezi.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok-at.

szoruló, később saját erejéből izmos gazdasági alannyá válják. Így a szociális gondoskodás tételei is mintegy egybefolynak a termelő munka táplálására szánt 800 millió beruházási kiadással. Ez mind-mind csak az évi költségvetés keretében, s ezenkívül vannak még a külön nemzeti munkaterv beruházásai.

A pénzügyminiszter külön kiemelte, hogy a pénzügyi politika nem szorítkozhat csak az adóbevételek fölmérésére, hanem a gazdasági életre is alá kell támasztania s így az ország gazdasági ereje ápolásával kell a nép fizető erejét is fokoznia. Ilyen értelmezés mellett kell fölmérnünk

annak a jelentőségét, hogy az országos költségvetés 3 milliárd 82 millióra teszi a jövő évi állami bevételeket, amiből 1255 millió az adókból jön be, 577 millió az egyedáruságokból (szesz, dohány és só eladásából), a többi a posta, az államvasut és egyéb állami üzemek részéről. Tehát az adók csak 40 százalékát teszik az állami bevételeknek, s így az országos költségvetés hatalmas kiadási tételeinek 60 százalékában már is a lüktetőbb gazdasági élet ad földőzetet. Az előirányzott bevételek végösszege a hiányok egészéhez képest 174 millióval kevesebb, vagyis ennyiben deficitnek mutatkozik a költségve-

tés. Ha azonban csak azt az egy tételt állítjuk oda ezzel szemben, hogy kifejezetten beruházásokra (az egyéb munkaalkalmak 520 millió összege mellett) 270 milliót írt elő a költségvetés, akkor a látszólagos deficit mögött meglátjuk az alkotó munka megszervezésének meghatározottaságu körvonalait.

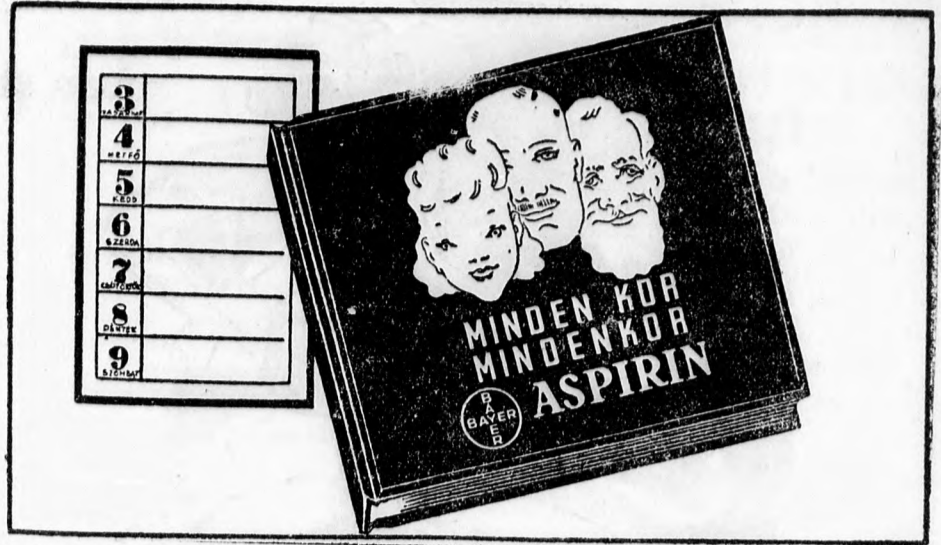
A költségvetés így az ország gazdasági megújulásának, az evégett való szervezett munkának igen biztató megkezdését jelenti. A számoknál és a rideg pénzügyi műveleteknél sokkal több van benne. Az ország jövődjében való nagy hit sugárzik a számoszlopokból.

Roosevelt a maga betegségének bilincseiben él s gyűlöl minden egészségest és erőt

Német válasz az amerikai elnök legújabb beszédére

Berlinből jelentik: Illetékes helyen közlik, hogy Roosevelt legújabb beszédét úgy tekintik, mint kísérletet arra, hogy Németország szociális vívmányait letagadja és azok hatását az amerikai nép előtt csökkentse. Ha Roosevelt felhívja Németországot, hasonlítsák össze a Németország és az Egyesült Államokbeli szociális helyzetet, Németországnak nem kellene ettől az összehasonlítástól félni. Az elnök Berlint rabszolga piacnak nevezte. Erre a válasza a következő: Szívesen vagyunk rabszolgák, ha arról

van szó hogy a régi rabszolgaság bilincseit kell széttörni. Rooseveltnek az az állítása, hogy Berlin rabszolga piac, felhatalmaz beünket arra, hogy Washington gettónak nevezzük. Sajnálatos, hogy Roosevelt állandóan rosszabbodó betegségének bilincseiben él. Gyűlöl minden egészségest és erőt. Ez olyan jelenség, amely gyakran előfordul gyógyíthatatlan betegknél. Roosevelt, aki a zsidóság szívévé vált és akinek hatámi vágye ijesztő arányokat öltött egykor mint Amerika szerencsétlensége szerepel

majd a történelemben. Az ő és a szovjetdiktátor beszédének összehasonlításából itteni körökben az a vélemény alakult ki, hogy a két beszédet talán közös megegyezés szerint készítették. Ezáltal azonban egyik sem vált hatásosabbá. (MTI.)

tak. Eddigi megállapítások szerint hat angol bombázót lelőttek. (MTI.)

GONDÁRNAL TOVABBRA IS HÓSIÉSEN ELLENÁLLNAK AZ OLASZ CSAPATOK

Rómából jelentik: (Stefani.) A fegyveres erők főhadiszállásának 523. közleménye: Észak-Afrikában Tobruk és Sollum szakaszán az olasz tüzérség élénk tevékenységet fejtett ki. Angol gépek bombákat dobtak le Benghazira és Tripoli vidékére. Két angol gépet lelőttünk. Kelet-Afrikában, a gondari arcvonalon olasz erők mindenütt meghiúsították a britek beszivárgási kísérleteit. Szerdán este és csütörtök-re virradó éjjel angol repülők Szicília és Catania néhány községére bombákat dobtak le. Az anyagi kár jelentéktelen. (MTI.)

Ankarából jelentik: (NTI.) A dzsibuti rádió jelentése szerint az angolok a francia szomáli földön végrehajtott támadások után néhány nappal újabb határsértést követtek el. Egy francia előőrsállásoknál hat brit páncélcsovi jelent meg és néhány méterrel a drótsövénnyel eljutott. Ezenkívül egy osztag átlépte a határt és csak később fordult vissza. (MTI.)

TIZZEL KELL SZOROZNI A SZTALIN ÁLTAL KÖZÖLT SZÁMOKAT, HA AZ IGAZSÁGOT MEG AKARJUK KÖZELITENI

Rómából jelentik: A Stefani Iroda Stalinnak a bolsevista forradalom 24-ik évfordulóján mondott beszédéről a következőket állapította meg:

Stalin beszéde rávilágít olyan ember és olyan ország lelkiállapotára, akinek, illetve amelynek nincsen más választása, mint a megsemmisülés. Stalin és a bolsevizmus a végső lehetőségig harcolni akar. Kérielhetetlen megsemmisülés vár rájuk. A világ egyszersmindenkorra megszabadul ezektől a barbároktól. (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) A német főváros esti lapjai foglalkoznak azzal a beszéddel, amelyet Stalin az októberi forradalom évfordulóján mondott. A Berliner Börsenzeitung ezeket írja:

Stalin fejtegetéseinek igazát tekintve, jellemzőek azok az állítások, amelyek szerint a bolsevikiek a háboru

Ukrajnában a Donec-dombvidék területén folynak már a harcok

Stalin beszédét Németországban a szovjet diktátor hatyudalának tekintik

A Magyar Távirati Iroda jelenti. Az ukrajnai hadműveletek immár a Donec dombvidék területén folynak. Ettől északra a Donec egész felső és középső folyása a szövetséges csapatok birtokában van. sőt azok egyes helyeken a folyó balpartján is hídfőket alkotnak. A honvéd seregek hadműveleti területük megtisztításán fáradoznak. A szovjet úgyszólván csak légitvekenységet fejt ki.

Berlinből jelentik: A Führer főhadiszállásáról közlik a Német Távirati Irodával: A véderő főparancsnoksága közli: A Krim-félszigeten német és román csapatok az uttalan hegyi teret nehézségei és a heves utóvéd harcok ellenére folytatják a szovjetkötékek eredményes üldözését. Zuhánóbombázók Szevasztopol erődvézetében szétromboltak szovjet állásokat és több üteget elhagattattak. A Donec medencéjében a német és olasz csapatok tovább küzdek magukat. A keleti arcvonal középső szakaszán gyalogos hadosztályok áttörték az ellenes erősen kiépített állásait. Sok foglyot ejtettünk és lövegeket zsákmányoltunk. A német hadsereg ütegei elsüllyesztettek egy szovjet szállítóhajót. A német légiereő nagyméretű és legnagyobb méretű bombákkal támadta Leningrádot. A Nagybritannia elleni harcban a légiereő a mára virradó éjjel Anglia keleti és délyugati kikötőit bombázta. Az ellátási üzre-

mekben elért telitalálatok nagy tüzet okoztak. A Csatorna vidékén és a holland partok előtt tíz angol gépet, a norvég partok előtt egy angol gépet lelőttünk. Az angolok az elmúlt éjjel kevés számú repülőgéppel ha-

tástalan támadást kíséreltek meg néhány észak-németországi helység ellen. Észak-Afrikában német repülőgépek hatásosan támadtak angol táborokat és Tobruk erődjét. — (MTI.)

Katlanba szorították a németek a menekülő szovjet csapatokat

Berlinből jelentik: (NTI.) Egy német gyalogos hadosztály november 6-án a menekülő szovjet haderők után törve elvágta azok visszavonulását. A visszavonulási útvonalakon a menekülő csapatok és járművek torlódtak össze. A kötelekek egyes részei gyorsan előnyomultak a menekülő csapatok oldala mellett és megelőzve, azokat elvagták a visszavonulást. — A szárny megtámadásával egy katlanba szorították a szovjet menekülőket. A német csapatok ezután merész előretöréssel a bezárt csapatok közé hatoltak és azok egyes részeit elvagták és foglyul ejtették őket. Eddig több mint

ezer foglyot ejtettek és nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. — (MTI.)

Berlinből jelentik: (NTI.) Katonai helyről közlik, hogy szeptemberben tovább növekedett emberben és hadianyagban a szovjet vesztesége. Augusztus végéig ötmillió szovjet katonára vált ki a küzdelemből. Szeptember 1-től 30-ig összesen 59 lövész, 12 páncélos, egy hegyi vadász hadosztály, két gyalogos, egy páncélos és egy légiúton szállított dandár semmisült meg. A szeptemberi szovjet veszteségeket 1.2 millióra lehet becsülni. (MTI.)

A krimi félszigeten erődket kerítették be merész rohammal a német csapatok

Berlinből jelentik: A Krim-félszigeten a Jeila hegységben a német csapatok tegnap legkorszerűbben kiépített erődkre bukkantak. A német utászok a tüzérség védelme alatt közelítették meg a szovjet erődket. A német rohamcsapatok betörték az állásokba és megszüntítették az utat a gyalogság számára. A német csapatok merész rohammal kerítették be az egyes erődket és fokozatosan követik a menekülő bolsevikieket. —

Berlinből jelentik: (NTI.) November 8-ra virradó éjjel nagy kiterjedésű, de említésre méltó eredmény

nélkül zavaró légitámadásokat hajtottak végre Németország nagyobb területe felett az angol gépek. A bomba dobások következtében lakónegyedekben, így Berlin polgári lakosságának körében csekély veszteséget okoz-

Széchenyi-tér
1. sz. alá
helyeztem át
kötött- rövidáru üzletemet
London Józsa

Női- és férfi

ruhák festésében, tisztításában

Végh

legolcsóbb

textilvegyészeti üzem,

Bémer-tér 2. Szent László-tér 14,
Liliom-utca 13. szám.

*Mit megint rossz világításnál
Kérünk munkát?*

Nagyon megsínyli a szem a gyenge lámpák fényét!
Helyesen világítsunk: b ő f é n y ű Tungstram Krypton
lámpát égessünk — az legalább megtakarítja
saját árái égés közben

első négy hónapjában 350.000 halot-
tat, 378.000 eltüntet és 1 millió 20
ezer sebesültet vesztek. A véderő-
főparancsnokság jelentéséből az egész
világ tudja, hogy a szovjet csapatok

ez alatt az idő alatt foglyokban több
mint három millió embert vesztek.
Az igazságot tehát akkor közelítjük
meg, ha a Stalin által megadott szá-
mokat tizzel megszerozzuk. (MTL)

Stalin bűnügyi regényekből merítette ismereteit

Berlinből jelentik: (NTI.) Német
illetékes helyen közlik, hogy Stalin
beszédében — mondták pénteken a
külgügyi hivatalban a külföldi sajtó
képviselői előtt — kifejezésre jut,
hogy ennek az ázsiai despotának szelle-
me összeomlott. Ugylátszik, hogy
bűnügyi regényekből merítette ismer-
reteit. Hazugságok azok a számadat-
ok, amelyeket Stalin a veszteségekre
felhozott. A Wilhelmstrassen Stalin
beszédében a diktátor személyes köz-
érzetét látják. Stalin Németországot
azzal fenyegeti, hogy minden német
betolakodót megölet. Ez jelentheti a
német népséghez tartozók meggyil-
koltatását és a hadifoglyok agyonlő-
vését. Németországot azonban nem
lehet megijeszteni és semmi sem té-
ritheti el attól az eltökélt szándéktól,
hogy a bolsevizmust megsemmisítse.
Különösen érdekesnek találják Stalin-
nak azt a követelését, hogy létesítse-
nek nyugati arcvonalat Németország
ellen. Ezt a követelést a Wilhelm-
strassen annyiban méltatják figye-
lemre, amennyiben hasonló követel-
lést Churchill képtelenségnek minő-
sített. Amikor most Stalin ezt a kö-
vetelést feleleveníti azzal nyilván ki-
sérletet akar tenni, hogy saját magát
igazolja a szovjet nép előtt másrészt
Angliát figyelmeztesse hogy nyugati
arcvonal nélkül a Szovjet Összeom-
lott. Stalin beszédét a Szovjet dikta-
tor hatyúdának tekintik. (MTL)

Vichyből jelentik: (MTI.) A francia
közvéleményben élénk felháborodást
keltett az a sajtóhadjárat, amelyet az
öt francia kereskedelmi hajó elfogatá-
sa alkalmából a londoni sajtó indított
Franciaország ellen és teljes blokádot
követel ellene. Általános vélemény
szerint Anglia most felfedte igazi ar-
culatát és nyilvánvalóan bebizonyítot-
ta, hogy volt szövetségese iránt semmi-
féle barát' érzelmét sem táplál. A sajtó
ostorozza az angol cinizmust és
heves szavakban tör ki ellene. A lapok
helyeslik a francia kormányt Lon-
donhoz intézett tiltakozását.

Mi lesz 10 év múlva a magyar kisiparral

Írta: Szabó János, kőműves

A magyar értelmiségi osztálynak az
elhelyezkedése tekintetében úgy az
ipari, mint kereskedelmi téren már
meg van a rendes folyamata, amelynek
ellenőrzője és végrehajtója az Értelmi-
ségi Kormánybiztosság. A felszabadu-
lás után különösen a katonai közigaz-
gatás alatt a Nemzeti Munkaközpont
volt az, amely nagyváradi viszonylat-
ban magáévá tette a középiskolát és
felsőbbiskolát végzett, de úgy mondvá
20 éven keresztül állás nélkül hagyott
kiközösített magyar értelmiségeket.

A munka megindult, közben törté-
tek zökkenők, de csak ideig-óráig, úgy
hogy ma már valamennyi szervezet
félreállott az elhelyezkedés tekintet-
ben, mert az értelmiségek elhelyezése
a kormánybiztosságon keresztül törté-
nik, amelyre azt lehet mondani, a ma-
gyarság boldogulása, kenyérhezjuttatá-
sa tekintetében egy korszerű megoldás
a kormányzat részéről. Igaz, még van
egy kis töredék, akik négy középisko-
lával rendelkeznek és magánvállala-
toknál már szinte lehetetlen az elhe-
lyezkedésük. Megállapíthatjuk tehát,
hogy a kormányzati rendszer a ma-
gyar élettérnek megfelelően a szüksé-
ges százalékra szorítja vissza a tul-
súlyban elhelyezkedett zsidó értelmisé-
geket, úgy az iparban, mint a kereske-
delemben.

De most térjünk rá az iparra, a ke-
reskedelemre, a fizikai munkásokra és
munkásnőkre, akiknek a soraiába tar-
tozik s akiknek gyermekei jövőjére
való tekintettel, — melyet lehet bon-
colgatni, nemzetgazdasági, nemzetvé-
delmi és nemzetépítő szempontból —
szükséges, hogy fejtegetéseimet, érvelé-
seimet a magyar közvélemény elé tár-
jam.

Ha visszagondolunk ez évben az ipa-
rostanonciskola kiállítására és záróün-
nepélyére, amikor is figyelmeztettem
egy a hatóságok képviselőit, tanári
kart, valamint a megjelent szülőket
arra a szomorú statisztikára, amit ott
rögtönöztem a kiállított rajzok megte-
kintése során, amikor is megállapít-
hattam, hogy az iparostanoncok által
készített rajzok, különösen a könnyű
szakmákból, amelyekben a felszabadu-
lás után a legnagyobb kereseti lehetősé-
gek vannak kihatásban 60-70 zsidó
feltörődést észleltem.

Ez a szomorú megállapítás történt a
felszabadulás első évében. Mi történik
kérdem a magyar közvéleményt, egy
pár év múlva, vajjon nem-e áll elő az
a helyzet, ami már megvolt napjaink-

ban az értelmiségi és szellemi munka-
térben, ahol a magyar keresztény ellen-
súlyozást a felállított kormánybiztos-
ságnak kell végrehajtania. Sorol-
juk fel a szakmákat, amelyek köny-
nyűek, leheletszerűen finomak s a ke-
reseti lehetőségek legjobbak s család-
alapításra legjobban meg van a lehe-
tőség, mert az anyagiak tekintetében a
munkás ki van elégitve. Litográfia,
cinkográfia, optika, kozmetika, női fod-
rászat, műszerész, stb. szakma, melyek-
ben legtöbb esetben még napjainkban
is a beszegődött tanonc, vagy ha nincs
is beszegődve zsidó.

Nem akarok zsidózni, de ha min-
k voltunk e földnek honfoglalói akkor az
általam a fent felsorolt szakmákban is
el kell, hogy foglaljuk a helyünket s
adjunk helyet a magyar fiatalságnak
e szakmák kereteiben is a teljes ke-
resztény kibontakozáshoz.

A felsorolt fejtegetéseimmel nem
akarok egyebet, mint helyet biztosíta-
ni a mai időtől fogva, a keresztény
magyar ifjuság számára a magyar
iparban és kereskedelemben.

Nézzük meg a többi szakmát, a ne-
hézzakmákat. 1920-tól dolgozom az
építőszakmában. 21 év alatt egyetlen
egyszer találkoztam zsidó építőmunká-
ssal, akivel egymást megbecsülve,
dolgoztam egy állványon, idegenben s
aki egy pár hetes barátság után Tel-
avivba távozott, hogy résztvegyen a
zsidó építőmunkában. Azóta nem sike-
rült találkoznom, pedig 5-6 emeletes
magasságban továbbra is építettünk,
gyenge állványokon, melyeken korata-
vasszal, késő ősszel havas eső marta
a keresztény munkás hátát, nyáron
szédülésig szenvedtünk a nap letűző
melegétől.

Nézzük meg a kőfaragó, hentes és
mészáros vágólegényeket, akik félmar-
hát cipelnék, nézzük meg a térépelő
utcakövezőket és ha megnéztük volna,
az erdélyi alagutak építőmunkásait, a
furókat, vasbeszerelőket, továbbá a
föld alatt egyharmad életüket eltöltő
keresztény bányász munkások sorait,
teljesen zsidómentesek, végül a kereszt-
tény magyar kubicusok sorait és a
többi nehézzakmákat, tapasztalunk
kell, hogy ezek soraiiban nem történt
elárasztómunka, pedig szívesen várunk
volna, hogy bizonyos százalékban a
zsidóság is képviselve legyen.

Ez volt az oka a panaszok sorozatá-
nak, melyek elhangzottak okt. 31-én a
Nemzeti Munkaközpont összehívott
soraiából, hogy lányait, gyerme-
keiket különféle divatszalonokban nem
tudják elhelyezni, mert tisztelet a kivé-
telnek, nagyon sok divatszalonban
nem hogy a tanulónak fizetnének, ha-
nem a négy középiskolát végzett zsidó
leány fizet a főnökének, azért, hogy
szakmai oktatást kapjon, gyorsan boldo-
guljon s a tanoncidő alatt ne alkalmaz-
zák küldöncnek vagy takarítólány-
nak. Fájó érzés mindezekre rá gondolni,
de cselekednünk kell, tegye szívügyé-
vé minden munkaadó ezt a fontos
nemzeti és faji kérdést és ha meg van
a létjogosultsága a boldogulása tekintet-
ében a szakmai téren nyissa ki mű-
helyajtáját és alkalmazzon keresztény
magyar iparostanoncot.

Mindezek azt fogják jelenteni, hogy
a magyar ipar és kereskedelem a fizi-
kai munkások részére 10 év múlva nem
fog kérni a rendezés tekintetében kor-
mánybiztosságot.

HUNNIA SZALLÓ

Nagyvárad

Gas palota. — Telefon: 17-54.

Teljes komfort! Hideg, meleg folyóvíz!

Polgári árak!

Ha a Kaukázus is elvész

Irta: Csiszár Béla

Franciaország, Görögország, Jugoszlávia és a többi ország megsemmisülésébe végül is könnyen beletörődött az átlag angol, mert ezeknek az államoknak a pusztulása legfeljebb azt jelentette számára, hogy Anglia védelmi rendszeréből ismét kihullott egy „szegletkő”. A Szovjetunió elvézése azonban már szívenütötte az angol átlagpolgárt, mert a Szovjetunió Anglia fővédelmi vonala India és a közelkeleti brit birtokok előtt. A leggőrcsösebben ragaszkodni kénytelen azonban a Kaukázushoz. Ha a Szovjet európai része el is vész, a Kaukázusnak nem szabad elvesznie és a németeknek nem szabad át lépniük ezt a négy-öt ezer méter magas hegyláncolatból álló kaput, mert különben végveszélybe jut az angol közelkeleti és indiai birodalom, azonkívül veszélyeztetve vannak a távoli keleti brit támaszpontok is. Ha elvész a Kaukázus, Anglia délkaukázusi hatalmának egyszersmindenkorra vége. A németek át lépve a Kaukázuson kezét nyújthatnak az elnyomott araboknak és az indusoknak és olyan felszabadító hadjáratba kezdhetnek, amint a világ még nem látott.

A Kaukázus tehát a legérzékenyebb pontja és az utolsó védelmi vonala a brit világuralomnak. Könnyű elgondolni, mi lesz akkor Angliával, ha a közelkeleti brit birtokokon már nem az angol lobogót lengeti a szél, ha Indiában Gandhiék jutnak uralomra és Egyiptomban is elveszti talaját Anglia teljhatalmu kormányzója. A brit sziget elhagyatva, magáramaradva kénytelen lesz megadni magát sorsának és invázió nélkül is beengedni földjére a német megszálló hatalmat. Ebben az esetben már kilép az álmok és a valóságvilágok világából az a hajdani, tréfásan emlegetett állapot, hogy a Führer helytartója ünnepélyesen bevonul a lordmajor oldalán Londonba és kihirdeti az angol sziget bekebelezését a német irányítás alatt működő új európai szövetségbe.

Kérdés most már, hogy az angolok meg tudják-e védeni a Kaukázust és el tudják-e háritani a német részről ellenük irányuló halálos csapást? Wavel angol tábornok, indiai és közelkeleti főparancsnok már hetek óta lázasan erősíti az itteni védelem vonalát és legutóbb is hosszasan tanácskozott a védelem lehetőségeiről Timosenko szovjet marsallal. A Kaukázus legfőbb védelmi vonalát a rajta átvonuló hegysorok alkotják. Ezek a hegyláncok párhuzamosak és a középső részen érik el a legnagyobb magasságot. Járható hágók magasnak fessenek, a völgyek között az érintkezés nehéz, a hágók legnagyobb részén télen hóval fedett. Valószínű azonban, hogy a németek nem is a hágókon keresztlük, akarnak leereszkedni a batumi és bakui partokra, hanem a tenger felől kísérik meg a

Kaukázus mögötti részek elfoglalását. Ilyenformán a Kaukázus mint természeti akadály nem jelentene sokat az angolok számára. A Kaukázus lábánál fekszik a Fekete-tenger partján Poti városa a Rion folyó torkolatánál. Innen vasútvonal vezet Tifliszbe és Bakuba, a Kaukázus Kaspi-tengeri kikötővárosába. A németek könnyűszerrel birtokba keríthetik ezt a vasútvonalat a Fekete-tenger felől és ilyenformán már nyitva áll előttük az út Irak, Irán, továbbá a Perzsiából, India és a többi brit kincses birodalom felé.

Az angolok maguk is elismerik, legalább is a józanabbik rész, hogy a Kaukázus, mint olyan védtelen. Legutóbb a legtekintélyesebb angol folyóirat, a *New Statesman and Nation* fejtette ki, hogy a Kaukázusban megszervezett angol-szovjet ellenállásnak nem sok kilátása van a sikerre. A folyóirat szerint az angoloknak csodát kellene tenniük, hogy ezen a vidéken új arcvonalat létesíthessenek. Az Azovi-tenger mentén folyó német előnyomulás már is közel jutott a Kaukázushoz. A németek azonban nemcsak innen fenyegetik

ezt a féltett területet, hanem a Fekete-tenger felől is, amelynek legnagyobb félszigetét, a rendkívül becses Krim félszigetét nagyrészt már meghódították. A Krimről keskeny földnyelv vezet az Azovi- és a Fekete-tenger között a Kaukázus földnyelvéhez és nincs messze az az idő, amikor német gyaloghadosztályok ezen át masíroznak a Kaukázus birtokbavételére.

— Ha ez a szerencsétlenség bekövetkezik, — fűzi hozzá az angol folyóirat, — lemondhatunk a győzelem minden reményéről.

Valóban ez a mi véleményünk is. És ez az idő már nincs is olyan messze. Mindenesetre azok az angol álmok, hogy a német előnyomulást a kaukázusi angol-szovjet összeköttetéssel fel lehet tartóztatni és az alatt a Német Birodalom elvéri, sorra meghiusultak. Téli tábornok nemcsak a középső arcvonalon nem segíti a Szovjetet, hanem itt lenn délen sem szegődik el a németektől. Hegygenerális sem állíthat akadályokat a hatalmasan előretörő német és szövetséges csapatok útjába és ezzel az új Európa megvalósulásáéle sem.

HAZATÉRNEK...

Már jönnek is hazafelé keleten küzdő csapatainkból azok, melyeket hadvezetésünk frissekkel váltott fel. Hívén és vitézül harcoló honvédek egy része közeledik. A visszontúlás régvárt öröme fáradt tagjaikba új erőt önt; harcokban megkeményedett vonásaik megenyhülnek. A csontos öklök simogatóra formálódnak. Hiszen hazatérnek!

Keményen csattanó lépteik zaja már megremegteti a várakozó szívet. De hallga, körülöttünk még áll a harc és német bajtársaink oldalán döntésért küzdenek még a magyar honvédek.

Menjünk hát elébe a dicsőség hazatérő részeseinek. Szőrjuk lábaik elé a hűvösre hajló ősz minden virágát, mert valóban megérdemlik. Öleljük át őket a hálás, magyar szív meghatott büszkeségével és ünnepeljük is őket, mint az új magyar hőskor dalaiból vitézeit, de gondoljunk a magyarság előtt álló bevégezten feladatokra is!

Fogadjuk hát türelmes szeretettel a Gondviselés által hazavezért honvédeinket és hősi példaadásukból merítsünk erőt a küzdelem befejezésére. A fogadtatás lélekemelő ünnepelésében tegyünk erős fogadást, hogy a magyar célkitűzéseikért, ha kell mindnyájan fegyvert ragadunk és úgy harcolunk, mintők harcoltak a nemzet becsületéért.

Ünnepel sorainkban igen sokan lesznek, akik kedvescikkét hiába keresik a fesszen lépkedő csapatokban. Sokan lesznek, akiknek szemét elborítja majd a könny és csak gondolatban simíthatják végig azt

a drága honvédzubbonyt, amelyiknek hűségese gondozója — vitézül vereszik távol — nagyon távol, az őshaza évezredes emlékeitől megszentelt földön. Ezeknek könnyét száritsa fel a büszkeség és igaz ügyünk győzelmébe vetett hitünk ereje.

Azok pedig, akik kedvescikkét, fajtánk minden hű fiának eszményképeit siratják hangtalan zokogással, legyenek erősek és bízzanak. Hiszen velük van a magyarok gondviselő Istene és velük lesz megpróbáltatásai nehéz óráiban a nemzet résztvevő gondoskodása is. Kedvescikk, elesett hős bajtársaink győzelmes harcainkban voltak hatalmas részesei és jobbraforduló sorsunknak maradnak égi öröklői.

Kanizsai Dorottya nagyszony egykoron a mohácsi esata hőseit temette el. Lelke roskadozott a fájdalomtól, hiszen azokat is elhantolták, akiknek hűségese hitvese és szerető édesanyja volt. A nemzet sirja tántorgott gyenge lábainál, de helytállt, mert magyar asszony volt. Kései asszonyutódot se maradjanak mögötte lelkirobban, mert legdrágábbjaik Magyarországot feltámadásáért adták oda életüket.

Fogadjuk hát büszke örömmel a hazatérő honvédeket! Tisztelet, megbecsülés és gondoskodó együttérzés járjon ki nekik a győzelmekért. De harsánjanak meg a harsónak azok dicsőségére is, akik már a tejtű csillagmüllárdjai között menetelnek Csaba királyfi halhatatlan hadinépével, mert övék a mi legnagyobb csodatunk, övék a küzdő magyarság erős fogadása!

Ujabb hajószerecsétlenség történt a japán felségvizeken

Komollyá vált a helyzet a szovjet aknáknak miatt

Tokióból jelentik: (NTI) Ujabb hajószerecsétlenség történt a japán felségvizeken a Kanoi-fok magasságában, Hokkaido nyugati partvidékén. A Takunen Maru 3275 tonnás japán gőzös eddig ismeretlen okból elsüllyedt. 46 főből álló személyzetéből 24 megmenekült. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A japán tengerészetiügyi miniszter a pénteki minisztertanácsban jelentést tett a Keki Maru elsüllyedéséről. Emlékeztetett arra, hogy a japán kormány diplomáciai uton már régebben is tiltakozott a Sachalin sziget és Korea körül sodródó uszóaknák miatt. A japán haditengerészet október 24-ig 69 aknát halászott ki. A Keki Maru kimentett 264 főnyi személyzetéből 17 meghalt, 9 megsérült. A miniszter megerősítette, hogy az akna szovjet gyártmány volt. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A Keki Maru japán személyszállító gőzös elsüllyedéseivel kapcsolatban feltett kérdésre a külföldi sajtóértekezleten Isii, a tájékoztató iroda helyettes vezetője hangsúlyozta a helyzet komolyságát, amely már majdnem elérte a csúspontot és nem építhetnek a Szovjetunió őszinteségére. Japán már ismételten tiltakozott a szovjetkormány nál az uszóaknák miatt. (MTI)

Kuruszu bizonytalan időre utazott Washingtonba

Tokióból jelentik: (NTI) A rangonni japán főkonzul felszólította az ottlévő japánokat, hogy hagyják el Burmát. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A kormány tájékoztatója szerint Kuruszu washingtoni tartózkodása nincs időhöz kötve. Kuruszu kiküldetése azt bizonyítja, hogy Japán szeretné a tárgyalások végleges befejeződését. Arra a kérdésre, hogy Kuruszu Washington újabb japán javaslatokat terjeszt elő, a tájékoztató kijelentette, hogy Kuruszunak talán módjában áll japán álláspontját világosabban kifejteni. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) Egy japán gőzös pénteken elindult Singapooreba, hogy az ottani japánokat elszállítsa. A Japánban élő külföldiek nem hagyhatják el az országot. Mint hírlék, ez a kiutazási tilalom mindenkire és minden nemzetiségű állampolgárra vonatkozik. (MTI)

Tokióból jelentik: (NTI) A miniszterelnök a nemzeti mozgósítás kérdésével foglalkozó tanács teljes ülésén beszédet mondott.

— Feltétlenül szükséges — mondotta — hogy mozgósítsunk és a legnagyobb mértékben kiépítsük a nemzeti segélyforrásokat, valamint megvalósítsuk két célunkat: nevezetesen a kínai incidens elintézését és a kelet-ázsiai jólét emelkedését. (MTI)

Hirdessen a Magyar Lapokban

Uj üzlet! **Fekete Gézané** Rákóczi-út 2. sz. alatt **Régiségüzlete**

veszek, eladok butorokat, képeket, műtárgyakat, szőnyegeket.

KIRAKATHAZAFISÁG

Muszkahadakat aprító hős fiaink véres küzdelmeinek enyhítésére minden magyarul dobogó szív kész áldozatot hozni, minden magyar lelke mélyén ott él a segitleniakarás, s ha még olyan nehezen is sulyosodik rá az élet terhe, katona fiával jószívűn osztja meg utolsó falatját is.

A keleti harcmezők hidegrefordulásával, a legelső Magyarasszony egyetlen szavára, mint egy nagy, láthatatlan intésre, a legkisebb bogárhátú falusi házakban is előkerültek öreganyáink kötött, hogy hosszú pamut-szalakat apró szemekre szedve, finom melegítő holmikká varázsolják.

Szaporán villog a fényes tű, halmozva fejlődnek egymásra a sűrű szemsorok. Fiatal diáklányok egymással versengve kötik az érmelegítőt, — munkájuk minden szálába belelehelik harmatos fiatalságuk ártatlan vágyait. Sokgyermekes agyondolgozott anyák szakítanak egy-egy félóracsak nap robotjukból, — reszketős kezű nagymamák erőltetik öreg, nedves szemüket — csak hogy meg ne fájzon a magyar katona. Apró, rózsás gyermekujjak és munkától elkajszult, dolgozószerek serénykednek mindenfelé. Mint egy mérhetetlen, sokezerujjú testvéri kalácsa nagy, közös akarása nyéli a pamuthalmokat, ontja a puha lélekmelegítőt. — Nem divatból, vagy hivalgásból, — minden osak szerény csendességben, a szent cél érdekében történik. — Nem a nyilvánosság felé való tetszelgés ez, hanem egyszerű és természetesen megnyilatkozása az önzetlenségnek, — csak úgy, ahogy a nehéz magyarsorsot mindig szívesen vállaló szívük diktálja. — csak úgy egyszerűen, természetesen — névtelenül...

Ezt a magasatósan összeforrt munkamegyenyleteket zavarja az a régi-világ stílusában nyilvánosságra került fényképsorozat, mely a legkomolyabb dolgokat is képes gyarló hiúságok ki-elégítésére felhasználni, — nehéz napjainkban igazán nem kívánatos, önképző, divatbemutatók szolgálatába állítani. Színházi képeskönyvek magyar dámákat és művésznőket állítanak elénk, amint minden elképzelhető helyen és pózban, a legpazarabb szabású ruhacsodákban és a legdrágább szemzőgekből agyonfényképezve teljesítik honleányi kötelességüket. A fotóművészet minden furfangjával beállított bokák, térdkalácsok és egyéb pikáns profilok halmazában szinte elvész a lényeg: a szegény kötött. — melynek legtöbb helyen csak annyi köze van az egész dologhoz, hogy mint közönséges kelléktárgy került az előrelátó fotóriporter zsebéből a dáma, avagy művésznő kacsóiba.

Mindenesetre szépnyáink nyugodtan megfordulhatnak sirjaikban, ha látják a késői Dobó Katicák kirakathazafiságát, amint kalapkölteményekkel homlokuk közepén és ezüstrózákkal vattás vállakon, valamely előkelő divatszalon meghitt sarkában, vagy csak úgy — egyszerű közvetlenséggel — remek pizsamában, cigarettával ajkukon

— állják a fényképező masinák pergőtűzét.

A felületes szemlélő előtt szinte felvetődhetne az a fogas kérdés, hogy ilyen előkelő milió hiányában egyáltalán lehet-e érmelegítőt kötni? Hozzá lehet-e egyáltalán nyulni ehhez az egyébként igen hétköznapi kézimunka-szerszámhoz kárminvörösre politurozott körmök nélkül? — Nehéz magyar kérdések, szomorú gondolatok kavarnak bennük, ha keressük a művésznők és dámák mindenben csak üres önképzőhajlamok hajlamaik eredeti kuforrását.

Nem okoz azonban fárasztó töprengést a rejtély megfejtése. Emlékezzünk csak a régi művész és társadalmi világ egyeduralgató színházi organumára, az azóta már betiltott leánykereskedelmi cionszaklap incesandori mentalitására. Emlékezzünk csak, amikor Hébron Rózsák kerítő képes folyóir-

taban láttuk — és a liberalis illem áhítatával csodáltuk a hasonló társadalmi megmozdulások, hasonló „feldolgozásait”. Emlékezzünk csak. Ott tették lehetővé, hogy a legkényelmetlenebb közszolgálatot is ellehetett intézni néhány fényképpel. Ott láttuk először a mult háború hadimilliomos zsidó nagyságját „hazafiságból” sütni, főzni, kötni, fosztani, ápolni — eltakarni. — Amikor „jobb” helyen még a sebesültet is házhoz szállították az ápolónői egyenruha mellé, — valahonnan a Rákóczi-utról. — Vakulj magyar! — Akkor a Lipót-város tokás zsidóasszonyai tekergették szemfényvesztő pamutjaikat kövér ujjaikra...

Most új világrendért vérzik a magyar katona. Halálosan komoly dolgokat ma már felesleges trükkfelvételekkel zavarni, — az a világ elmúlt, — az idő nekünk dolgozik...

JESKÓ SANDOR

Képek az orosz frontról

Német katonák megróhamoznak egy orosz foglyot

Német vezérkari tisztek az orosz fronton

Roszkopf Béla drt kinevezték az Allami Tüdőgondozó Intézet vezető orvosává

Nagyvárad. Saját tud. Nagyvárad egész magyar keresztény társadalmára jóleső megnyugvással értesült arról, hogy dr Roszkopf Bélát, a nagyváradi Tüdőszanatorium kiváló igazgató-vezető orvosát a helybeli Allami Tüdőgondozóintézet vezető orvosává nevezték ki.

Dr Roszkopf Béla a tegnapi nap folyamán már le is tette hivatali esküjét a városi főispán kezébe.

Roszkopf Bélát még 1918-ban nevezték ki az ekkori Tüdőgondozó intézet vezető orvosává. A román imperium idején ezt az intézetet Polyklinikának nevezték el. Egy ideig a román uralkodó sem tudta nélkülözni dr Roszkopf Béla közismerten kiváló szaktudását. 1934-ben azonban törhetetlen magyarsága miatt mégis elmozdították Roszkopf Bélát a Polyklinika éléről és helyére román orvost nevezték ki. Roszkopf Béla ekkor még jobban hozzájárult az ugyancsak vezetése alatt álló és a Tüdővész Elleni Védekező Egyesület tulajdonát képező nagyváradi Tüdőszanatorium fellendítéséhez. Hogy a Tüdőszanatoriumból is országos nevű intézmény lett, az elsősorban, ha nem kizárólag dr Roszkopf Béla szaktudásának, fáradságát és ernyedést nem ismerő szorgalmának köszönhető.

Dr Roszkopf Béla a Tüdőszanatorium élén továbbra is megmarad, de ugyanakkor az Allami Tüdőgondozó Intézet is fogja most már élvezni egy kiváló szakember tudásának és szorgalmának áldásait.

MEGNYILT A CHILEI EUGHARISZTIKUS KONGRESSZUS. Santiago de Chileből jelentik: (NTI) Az eucharisztikus kongresszust pénteken a pápai legátus jelenlétében megnyitották. MTI

Szolgáltatós gyógyszertárak.

November 1-től a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot: Dr Rátz Rezső „Magyar Korona” gyógyszertára, Hitler Adolf-utca 1.

Dr Raáber Árpád „Szent István” gyógyszertára, Széles-utca 50.

Kain Eszter „Aranyas” gyógyszertára, Szent László-tér 5.

Révész Lajos „Orangyal” gyógyszertára, Gróf Teleki Pál-utca 42.

Mihályi Lajos „Oroszlán” gyógyszertára, Mussolini-tér 14.

A gyógyszertárak éjjeli szolgálata szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

RIKKANCSONK

16 éven felüliek,

magas fixfizetéssel

és jutalékkal

azonnal felvételnek.

Jelentkezések e lap kiadóhivatalában.

Zakar András

Tihamér püspök élete
ahogyan kortársai látták

Ara ílvve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda
kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

Dr. GÉRESY LÉBER JÁNOS

POLITIKAI SZEMLE

„Csapataink újabb pontokat szálltak meg a Donec mentén” — jelent a Magyar Távirati Iroda — „Sovjet utóvédeket semmisítették meg.” — „A magyarok állandó érintkezésben az ellenséggel, újból és újból betörték a sovjet utóvédek közé — egészíti ki a magyar jelentést a Német Távirati Iroda értesítése — s a sovjet haderő jelentős részeit morzsolják fel.”

Mily rövid katonás szavak...! Milyen rövid, szerény mondatok...! S mégis mennyi erő, kitartás, győzelem-tudat huzódik meg bennük...! S mennyi áldozatot, fáradságot, állmatlanságot, küzdelmet, erőfeszítést, vért és verejtéket takarnak ezek az egyszerű, szürke szavak...! Menetelni a térdig érő sárban... Órákig feküdni a fagyos földön Kátyuban megrekedt harcolókat emelni ki inszakasztó erőfeszítéssel... Nem enni, nem aludni. Csak menni, mindig menni... Verekedni, vért izzadni... A hallással minden percben szembenézni... Minden bokrot kikubálni. Minden házat meghódítani... Küszöbökön át harcolni... Szenvedni, vérezni, elesni, meghalni... És mégis előremenni, — győzni... Mindig csak győzni... Ez a magyar honvéd élete, ez a magyar honvéd útja ott kint, a harcterekén, Ukrajna fagyos iszapos földjén, Oroszország szomorú, folyton síró őszje alatt...

Némuljon el minden pamasz, haladjon el minden sírás ifthon: a békés, nyugalmas otthonok ölen! Mi csak tudjuk, mi csak sejtjük: mi az áldozat a hazáért. Ok, a mi hős hőnvedeink azonban életükben érzik, testekben gyakorolják s halálukkal megapercsételik a legszébb, legmagasztosabb emberi érzést: a hazaszeretet!

1

Nemcsak Európában, a johan fők Amerikában is örült hazugságnak minősítik Roosevelt legutóbbi beszédének azt a részét, mely szerint Németország megszállással fenyegeti Panamát s gyarmatbirodalmává akarja degradálni Délamerika egyes államait. Ilyen hazugságokra csak az képes, akit elvakított a gyűlölet, aki annyira fél, hogy sokszor azt sem tudja: mit beszél, aki annyira bának vagy annyira aljasnak hiszi, vagy ismeri saját népét, hogy ilyen örültégeket is fel mer neki találni... Ha nem is ezekkel a szavakkal, de ilyen hangsúllyal és ilyen értelem-ben vetette szemére Lindbergh ezredes is Rooseveltnek álnokságait. „Az Egyesült Államok védelmének ürü-

Frenczel Sándor
tükör és üvegszolda
Tábla-üveg nagy raktár
Olcsó ablaküvegezés
Képkeretezés
Nagyvárad, Szt. János utca 48.
Telefon: 19-13

gye alatt — mondotta egyik legutóbbi parlamenti beszédében — egy idegen háboruban való részvételre akarja Roosevelt kényszeríteni Amerika ifjúságát. Az Egyesült Államoknak nem áll érdekében, hogy háboruba keveredjenek a legerősebb katonai hatalommal, melyet a világ valaha ismert...!”

2

A nagy mondások és a nagy hazugságok idejét éljük Régebben Amerikában mondták azt, hogy az Egyesült Államok érdekehatára: a Rajnánál vannak. Most Baker képviselő jelentette ki az angol alsóházban, hogy Anglia határa a Volgáig terjednek... Van ezekben a mondásokban egy jódag nagyképszerűség de van bennük igazság is. Nem ugyan tárgyi szempontból, mert amit mondanak, az tárgyilag nem igaz. De hogy így gondolják és így szeretnék, hogy az angolszász hatalmak az egész világra ki akarják terjeszteni uralmukat — az igaz...!

3

Anglia ellátása s a sovejt megsegítése a csökkent hajóer mellett egyre nehezebbé válik. Ezt a nehézséget elsősorban az olaszok idézték elő, mert lehetetlenné tették Anglia számára a Földközi-tengeren való hajózást. Az angol propaganda ugyan állandóan az olasz flotta veszteségéről számol be, mégse meri megkockázlatni azt, hogy a Földközi-tengeren keresztül vegye útját India és Egyiptom felé. Ha annyira legyöngült az olasz tengeri haderő, miért nem főrít át magát az angol hajókaraván a Földközi-tengeren, miért kerül meg Afrikát s miért vállalt egy hónappal hosszabb utat a kellelénél? Mert nem igaz az, amit az angol hírverés állít. Mert a Földközi-tengeren még mindig az olasz flotta az úr. Maga Cunningham admirális, a brit hajóhad legfőbb parancsnoka jelentette ki legutóbb, hogy az angol hajózást a Földközi-tengeren az olasz hajóhad megsemmisítő támadásai ellen az angol flotta egységei se tudnák megvédelmezni. Ő pedig tudja...!

Amikor az olaszokról beszélünk a háborúval kapcsolatban, azt a körülményt nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy míg Németországnak mindig sikerült minden erejét egyetlen harctérre összpontosítani, addig Olaszországnak állandóan és egyszerre három harctéren kellett küzdenie: Európában, Közel-keleten és Távol-keleten. Ez az a nagy szolgálat, ez az a jelentős teljesítmény, amiért a világ ma élő és legnagyobb katonai lángelméje, Hitler Adolf sohasem feledkezik meg beszédében az olasz haderőnek kijáró elismerésről.

4

Olaszország ezt a nagy érték- és tekintély-növekedést a faszizmusnak s ezen túl elsősorban nagy fiának Mussolininak köszönheti. 1922 október 22-én — kerek 20 évvel ezelőtt — amikor Mussolini elindította feketeingeseit Róma felé, új

korszak kezdődött Európa történelmében is. Ezt a korszakot azóta építik alakítják ennek a világrésznek legigazabb, legéletrevalóbb népei. *Boldogok vagyunk, boldogok lehetünk mi magyarok, hogy ebben az újá-teremtő munkában kezdtől fogva mi is résztvehetünk* Ismétlem: kezdtől fogva. Mert minden fennhéjzás nélkül állapíthatjuk meg, hogy a „*Marcia su Roma*” esztendőjében a magyar újászületés, a keresztény nemzeti gondolat beépítése a politikai, társadalmi és gazdasági életbe, — nálunk már 3 éves múltra tekint-heteli vissza. Nem a magyar nép akaratán mulott, hogy a kezdeti tervek-ből még mindig nem lett boldog valóság, hogy az 1919 augusztusában fellángolt szent és tisztító tűz, még mindig nem tudta kiejteni az elmúlt évtizedek fekélyeit. Tisztelettel haj-lunk meg a faszizmus világtörténelmi jelentősége s bámulatos eredményei előtt, de boldog öntudattal s a jövőbe-vetett szikla-szilárd reménykedéssel mondjuk: *részit kérünk a dicsőség-ből mi is, mert ha el is maradtunk egy kicsit — az indulásnál elsők vol-tunk az elsők között!*

5

Angliában csak most kezdenek rá-jönni arra, milyen sokba került ez a háború. *Amerika nem önzetlen jóbá-ról, nem ingyenes segítőárs.* Busá-san megfizeteli azt amit ad. A ke-veset is. Sőt a semmit is. Segítségé ugyan sokszor alig több a semmi-nél. A legutóbbi hetekben 13 mil-liárd dollárra emelte fel az Egyesült Államok szenátusa a brit birodalom-nak nyújtható hitelt. A szavazásnál megkérdte egyik szenátor Roose-veltet: mivel biztosították ennek az óriási összegnek visszafizetését, mire Roosevelt röviden csak ennyit vála-szolt: „Egy szerződéssel.” Ebből a szerződésből közöl most érdekes s Anglia számára igen szomorú részle-tek a „Daily Express” című lap. *Az angoloknak eszerint a szerződés szerint át kell engedniük Amerika ré-szére az összes katonai tengerészeti és légi támaszpontokat, amelyek Gib-raltár és Singapur között fekszenek.* Egy legfrissebb jelentés szerint Sin-gapurt. Távolkeletnek ezt a legna-gyobb kikötővárosát s legfontosabb hadászati támaszpontját is át kell ad-niok. Ez az átengedés nemcsak a há-boru alatt, hanem azután is érvény-ben marad. A nyugatindiai szigete-ken, a Bermudákon és Uj-Fundlan-don kiépített támaszpontokat már ré-gebben megszállták az amerikaiak. Szintén kezesség fejében. Legközelebb Írország kerül sorra. Természetesen tiszta barátságból, hogy az ired füg-gtelenségét biztosítsák Angliával s Európa mai hatalmasságaival szem-ben — egyformán.

A kölcsönbiztosításnak ez a zse-niális terve Cordell Hullé, Amerika külügyminiszterétől származik. Ha rajta fog állani, *Angliának egyetlen*

Férfi öltöny szövetek
ésbélésáruk, férfi fehér-neműek, kesztyűk, ha-risnyák.
Flanell ingek P 7.95 és P 9.50
Esernyők, bokavédők.
Ablak és abló légelezárók.
Czillér Imre
a jó minőségek áruháza.

gyarmati támaszpontja sem marad a háboru végére. Mind elszedi tőle szö-vetsége: Amerika. Miért? 1. Hogy egyszer s mindenkorra megszűnjék és az Egyesült Államok birtokába jus-son Anglia eddigi világtérkedelmi hatalma, melyet ezekről a támasz-pontokról épített ki, védett és irányi-tott. 2. Hull tisztában van azzal, hogy Anglia elveszti a háborut. Igyekszik tehát a széthulló világbiro-dalom legértékesebb részeit Ameriká szá-mára idejekorán biztosítani

6

Nem csoda, hogy ilyen körülmények között, ilyen kilátások mellett s ilyen elkeseredett hangulatban a legtiszt-lásban látó fejek is megzavarodnak. Angliában s nemcsak bolondságokat, hanem egyesenes szörnyűségeket is követelnek. Lloyd Georganak, a libe-rális párt egykori vezérének, a nagy emberbarátnak képviselő fia így kiál-tott fel pl. legutóbb az angol alsó-házban: „*Ha nem bírnak a német bi-rodalom katonaságával, löjjük ha-lomra a polgári lakosságot...*” Ez már a minden mindegy szava; a vég-ső kétségbeesés jajkiáltása! Emmél va-dabbul, embertelenebbül az őserdők népe sem beszél. *Ilyen alávaló tanács-ra az örültek vagy az alvilág gyil-kosai képesek.* És az angoliok. — akikről már megirtuk egyszer — megállapításunk most újból beigazo-lódott, — hogy így gondolkodnak *vesszen el minden, pusztuljanak el az ártatlanok is, hunyjon ki, semmisül-jön meg a 2000 éves keresztény kul-tura fénye, — ha egyszer Anglia el-bukott s nem úr többé őt világrész felett...*

Rómába utazik a pénzügyminiszter
A MTI jelenti: Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter hétfőn Ciano gróf olasz külügyminiszter és az olasz pénzügyminiszter meghívására néhány napi tartózkodásra Rómába utazik. Ki-séretében lesz Csizik Béla államtitkar és Balogh Ferenc miniszteri titkar. — Olaszországi útja után a pénzügyi miniszter Németországba utazik, hogy a birodalmi pénzügyminiszter ez évi la-togatását viszonzza.

Mielőtt szőrmét, bundát vásárol,
keresse fel
Halász Imre szücs üzletét
Nagyvárad, Kazinczy Ferenc utca 4. Telefon: 18-90.
Külföldi szőrmékben, kész bundákban nagy választék.
Javitásokat, alakításokat pontosan szolid árak mellett vállalok.

VILÁGHIRŰ SZÉKELYEK

Írta: Dr. Gergely Pál

A magyarság számára merően igen sok kiváló tudóst, művészt, felfedezőt adott a világnak, akik hírnevet szereztek nemzetünknek. Különösképpen nagy számban kerültek ki külföldre a magyarság egyik leg tisztább ágának, a másfélezer éve Erdélyben lakó székelységnek sorából. Ez a most hegyes-völgyes hazájában hatszázézer lélekszámban élő s a bécsi döntés folytán túlnyomó részben az anyaországhoz visszacsatolt kis nép méltán például szolgál mind a hazafiság, mind szorgalma, eleven észjárása tekintetében. Ezek az adottságok teszik nagymértékben mozgékonyá, tanulékonyá és ezért vándorolnak oly szívesen a nagyvilágban. Ime egyik oka annak, hogy a székelységnek az u. n. anyaszékeken (Csík, Háromszék, Udvarhely, Maros-zék, Aranyos-Torda) kívül is mintegy négyszázézer főnyi szétszóródott rokona él a többi magyar területen és szerette a nagy világban.

Ó mennyi névtelen hősök is van Európa minden harcterén! Utoljára a világháborúban mennyi ezer székelyt nyelt el Szibéria jégbörtöne, a Murmannvasut pokla, vagy a különféle harcetek. Sokézen vándoroltak ki kényszerűségből is, kivált Amerikába, a háború előtti u. n. liberális korszak közönyössége miatt, amikor a sivatári földjeiken megélni nem tudtak és az ország többi részétől a rossz vasutvonalak miatt el voltak szakítva.

A székelyek Attilával tartják a rokonságot, kinek szépséges második felesége, Brunhilda volt s így is már másfélezer évre tehetjük a hún-germán barátság megszületését. Sok székely hegy, patak, varamlék kapott nevét Attiláról, feleségéről. Csaba fiáról s más turáni nagyságokról. Attila király és fia legendái most is élnek a székely hegyek között. Fergetes csapataiban a székelyek ősei elköboroltak Gallia, Hispánia középséig, majd az erdélyi hegyek közt visszamaradt s az avarokkal keveredett maradékai a honfoglaló magyarsághoz csatlakoztak rokon-törzs gyanánt.

A középkor vége felé a tehetséges magyar diákok közt már több székely nevet is látunk. Kivált a bécsi egyetemnek nagyszámú magyar tanára közt volt néhány „transylvanus” jelzésű is. Ekkor még családnév nem volt kialakulóban, csupán onnév tudjuk az illetők székely voltát, hogy Torda, Enyed és más erdélyi városok neve szerepel jelzőként. A szerény Székely György alakja azért is nevezetesebb mert alapvető matematika könyvét Hollandiában adják ki 1499-ben, — Bánffy-Hunyadi János pedig az 1500-as években, mint London első kózkórházának alapítója tűnt fel. De már a korai amerikaiak közt is sok székely nevé akad, így a XVI. század elején mint Argentína egyik első telkes gazdája, Istvánfy Máté. Még különösebb alakja ennek az évszázadnak Maximiliánus Transylvanus, V. Károly német-római császár tanácsosa, aki VIII. Henrik angol királynál is járt követésében és a Magallanes-expedíció anyagi megsegítője volt. Korának minden szellemi nagyságával levelezett és ennek a felfedező expedíciónak történetét is megírta.

Alapvetően jó hírnevek voltak a magya-

rok külföldön, különösen a protestantizmus kezdetével, a XVI. század közepétől fogva nagyszámú külföldi egyetemre, különösen Német- és Svédországba utazó diákok. A luteránus jénai egyetemen is több székely fiu tanult (Bereczky, Both, Csizsér, Bolthos, Szigethy s más hasonló nevé), a heidelbergi református egyetemre, ahol 1560 óta a pfalzi fejedelem juttatta diadalra a kálvizmist, már világhírré is emelkedett székelyek tanultak: Alvinczy Péter hitvánok, Senczi-Molnár Albert és egyik híres történetirónk Szamosközi István. Az olasz és lengyel katolikus egyetemre, valamint Bécsben ezután is nagyszámú mentek katolikus vallású székely diákok.

Bethlen Gábor fejedelem adott először példát arra, hogy a szegény, de tehetséges jobbágyfiúk is főiskolát végeztesse. Ezért alapította Nagyenyeden 1622-ben nagyszerű főiskoláját, amely ma is — sok nehézség között — Romániához csatolva működik. Főiskolájára híres német tanárokat hívott, így Opitz Márton, a poezis tanszékére. Ennek a kollégiumnak legnagyobb hírnévre jutott tanára Apáczai Cseri János volt, Brassó szülőltje,

aki Hollandiában és különböző német egyetemeken tanult. Ő írta meg az első magyar Encyclopaediat, de uttoró volt, mint pedagógus is, a tanítás módszereiről írt könyvével. A jó iskolát a nemzeti boldogulás alapjának nevezte és elsőnek kívánta egyetem és akadémia felállítását Erdélyben. Zengő nevű Aletta van der Maat nevű feleségével együtt a kolozsvári temetőben nyugszik. Híres tanítványa volt gróf Bethlen Miklós, aki 1690 után az erdélyi fejedelemség megszűntekor annak első kancellárja volt és önéletrajzában pompás stílussal írja le megfigyeléseit a nyugati államok viszonyairól, ahová követségben is sokszor utazgatott.

A XVIII. század elejének leghíresebb alakja II. Rákóczi Ferenc fejedelem mellett hűséges titkára, Zágoni Mikes Kelemen, kinek szülőföldje Háromszék megyében csak nemrég került vissza az anyaországhoz, a bécsi ítélet következtében. Mint a fejedelem hűségaprodja, bejárta Rákóczi minden kálváriás állomását, a lengyel földet, Párizst, végül ő is ott halt meg Rodostóban, ahol fejedelem. A magyar művészi szép próza megalapítója volt, leveleiben örökké élő zamatos nyelven számol be élményeiről. Ugyancsak a

Paolano,
lakarók!
Szövetek, selymek,
flanellek,
barchendek, női divat
cikkek, turbán udon-
ságok, harisnyak, kesztyűk
nagy választékban.
Czillér Imre
a jomínőségek áruháza.

Székelyföld szülte Orosz Lászlót, a kornak argentiniai jezsuita hittérítőjét valamint a kolozsmegyei Szluha János délamerikai felfedezőt. Valamivel később, a XVIII. század végén élt Maros-szentimrei Balogh József és hollandiai főiskolai végzettségével, nyugtalan székely vére az új hazába kergette felfedező utra s végül Uj-Guineában halt meg.

A legnagyobb magyar felfedező és utazó azonban Körösi Csoma Sándor volt, akiről Széchenyi István írta a Tudományos Akadémián tartott emlékezésében, hogy „árva magyar volt, aki taps és pénz nélkül egész életét nemzetének áldozta, míg összeszedte fáradalmaj közt”. 1942-ben lesz halálának éppen száz éve és ennek a híres székely kutatónak emlékét nem csak a magyar nép és a tudományos világ őrzi meg, hanem a külföld is számontartja életének nevezetes állomásait: hogyan indult el 1819-ben göttingai híres német tanárai utmutatása nyomán Kelet felé? Szívós elhatározása Közép-Ázsia felé hajtott, ahol felfogása szerint a magyarok őshazája lehetett, majd évtizedeket töltött nélküls között buddhista kolostorokban s öt évi szakadatlan munkával megírta negyven ezer szavas tibeti-angol szótárát. Darzsilingi sirjához messzi nyugatról is zarándokolnak nyelv tudósok, utazók, de japáni buddhisták is szentjükként tisztelik az egykori szegény nagyenyedi diákok. Nem is annyira uttoró nyelvészeti kutatásai ragadják meg ma az embert, hanem ropant szerénysége, kitartása és hazafiúi ragaszkodása. (Folytatjuk.)

Felhívás a háztulajdonosokhoz

Felhívjuk szövetségünk tagjainak és általában a város összes háztulajdonosainak a figyelmét, újlag arra, hogy az 1942. évi házádo kivetése céljaira a házbérvallomásokat a folyó hó végéig a saját érdekükben okvetlenül adják be.

A városi adóhivataltól nyert felvilágosítás alapján arra is figyelmeztetjük a háztulajdonosokat, hogy a városi adóhivatal ezeket a bevallásokat ezután csak egy helyiségben fogadja el és ennek folytán kívánatos, hogy a vallomások beadását ne halasszák a határidő utolsó napjaira, mert ebben az esetben a nagy torlódással kapcsolatos kellemetlenségeken kívül magukat annak a veszélynek teszik ki, hogy a vallomásokat beadni nem lesznek képesek. A vallomás beadásának az elmulasztása pedig a kivetett adó 5 százalékkal egyenlő bírságot von maga után. A Háztulajdonosok Szövetsége.

UJGÖRÖG KÖLTŐKBŐL

— Gáldi László műfordításai —

Korfi parton

— L. Mavilis (1860—1913) —

*A pusztá parton pázsittal benőve
Borong az ősi templom útfelejtett
Romja s várja, hogy az új élet rejtejt
Ujraszülető mosolya beszöjje.*

*Érzem, hogy a szent bércről le a
völgybe
Az antik élet dús szellője lejtett
E fehér kővel, mit remekké fejtett
S csillogóvá korfi építője.*

*Csodállak, óh, aranylő messzi álom!
Szívem az a hús forrás babonázia
Igy meg, mely ott a szeni rögéből
kicsordul,*

*Egy isten szabta tán meg, hogy e
tájon
Ha idegen ajkát e vízbe mártja,
Az hajlékába vissza sohse fordul.*

Szemben az ablakkal...

K. Palamas (1839.)

*Szemben az ablakkal, a messzeségben
Az ég, csupán az ég és semmi más.
S a közepén, az égi ürbe forrva,
Magas, hajlékony ciprus, semmi más
Akár kacag az ég azúr derűvel,
Mindig egyformán lassan ring a
ciprus.
Nyugodt, karcsú, szomorú... semmi
más.*

Hegeso

*Ó szűz, te légies szobor,
Hegeso, kit imámba
Szóltem, szobor lesz lelkem is,
Ha te nézel le rája*

*Mint tiszta eszme, úgy ragyogsz
S e fény varázsol széppé,
Az antik művészet örök
Tűze teti a tiédé*

*S így szürcsöljük, bármily csoda
— Az Olymposzt bejövén —
Az égi nektárt s álmodik
Körölkünk sok-sok márvány.*

Holdfény

A Kambanis (1883)

*A bőven omló, hűvös holdsugarban
Magam megyek s mereng
A lelkem távol dalnak ritmusában,
Csak én tudom, csak én, mi abba
zeng.*

*Járok s hallgatom, meg-megállva
folyton,
Emlék és bánat mind-mind beleolad,
S a legfájdóbb kín, mellyel sújtott
sorsom,
Fény lesz s új fényre lobbantja a
holdat*

Magyarország tizennégy városában született meg a Széchenyi Munkásfőiskola

A Magyar Szociális Népmozgalom alakulatai már néhány éve minden eszközzel azon dolgoznak, hogy munkás vonatkozásban az igazi magyar és szociális műveltséget elterjessék. A dolgozók érdekvédelmét, kenyérkérdését tartva szem előtt, ugyanakkor ezért a kulturális célért is gyakorlati módon cselekedett. Tanfolyamok, munkásakadémiák és munkásfőiskolák szervezését hajtotta végre az elmúlt esztendőben is néhány jelentős magyar városban, — példátlan sikerrel. A munkásság tisztán akar látni s ezért öntudatosan tanul.

Széchenyi István születési évfordulója tovább lendítette a munkásszervezeteket ezen az uton. A „kiművelt emberfő”, amint Széchenyi hirdette, valósíthatja meg hazánkban egyedül, hogy „mindenkinek, de legalább a nagyobb résznek gyomra, feje, erszénye ne legyen üres!”

Ma a Népmozgalom városi alakulatainak Budapesten kívül, ahol 3 helyen létesült Munkásfőiskola, illetőleg munkásfőiskolai tanfolyam, Szegeden, Székesfehérváron, Miskolcon, Érsekújváron, Sopronban, Győrben, Komáromban, Pécsen, Csepelen, az erdélyi részen pedig Kolozsváron, Nagyvárádon, Nagybányán és Székelyudvarhelyen indult meg vagy áll megnyitás előtt a Munkásfőiskolája, vagy azonos célú nemzeti műveltség iskolája. Ezek a jubiláris esztendőben a Széchenyi gondolat szellemében, elnevezés szerint is, mint Széchenyi Munkásfőiskolák fognak működni. Így valósul meg tettek által a magyar dolgozók egysége előbb gondolkodásban, felfogásban, utóbb magatartásban és életben is.

Hogyan jut közel a mai magyar munkás Széchenyihöz?

Megragadó példa erre a szegedi Hivatásszervezet Munkásfőiskolájának idevágó része. „Széchenyi és a magyar ipar” címen indul ki az előadások egy részének sorsa, azután elveinek és kezdeményezéseinek során megismertetik a felkészült szakember-tanárokat a gépipari, építő ipari alkotásokat, amelyek a Legnagyobb Magyar nyomán iparunkat s benne munkásságunk szaktudását oda emelték, ahová ma eljutott. „Széchenyi és korunk”, „A szociális gondolkodás Széchenyi korának irodalmában” hangzanak a többi sorozatok összefoglaló címei. Belőlük egy maihoz hasonló kornak belső küzdelmeit, csatáit ismeri meg minden munkás résztvevő és öntudatos magyarként levonja életre szóló tanulságait.

A miskolci Hivatásszervezet Munkásfőiskoláján irodalmi, történelmi, közgazdasági, jogi és egészségügyi alapismeretek szerepelnek. Így sorolhatnók tovább a többieket, melyek mindegyike a nemzeti szellem egy-egy példás műhelye.

A Munkásfőiskolák estéin megszületik a tudáson kívül Széchenyi fel-

gása szerint a szellemi és fizikai dolgozók összeforradása is. Az előadók ugyanis, tanárok, ügyvédek, orvosok, mérnökök, egyetemi tanárok, művészek eszményi közösségi érzést építenek a hallgatóikkal, a felmerülő szabad vitákban érzelmi kapcsolatot szövenek s a legértékesebb ebben a kialakuló magyar művelt testvéri szellemben az, hogy kölcsönös megbecsülésen alapszik.

Széchenyi Munkásfőiskolák méltó emlékeztetést jelentenek, mert szervezőik és résztvevőik cselekedettel igyekeznek követni a legnagyobb magyart. Ezért kell tudomást szereznj. róla az egész magyar társadalomnak.

Női kabátok és bundák
szébbnél-szebb kivitelben
HEVESINÉL
Hlatky Endre utca 8.

Tilos szórakozásra felhasználni az engedélyezett gépkocsikat

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kereskedelmi miniszter már a sajtó útján is felhívta az érdekelt gépjárműtulajdonosok figyelmét hogy a forgalomban meghagyott gépkocsijukat szórakozási célokra ne használják, hanem kizárólag olyan célokra vegyék igénybe, amelyek a gépkocsi tulajdonosának foglalkozásával és gazdasági tevékenységével függenek össze. A rendelet attól, aki a felhívásnak nem tesz eleget, az engedélyt meg-

vonja. A gépjárművek használatának ellenőrzése végett a miniszter rendeletileg elrendelte, hogy az ily személygépkocsik megkülönböztető jelzésüket november 22-ig ki kell cserélni. Az új megkülönböztető jelvény hasonló a régihez (E) és csak abban különbözik, hogy piros színű lesz. A többi személygépkocsi jelvénye a régi marad. Az ellenőrzést végző hatóságok figyelni fogják a piros jelzésű gépkocsikat.

Rövidesen megtartja alakuló gyűlését a megyei méhészeti egyesület

A jövő hónapban nagyszabású méhészeti és mézestésztaütő tanfolyam indul Váradon.

(Nagyvárad.) Nemrég adtunk hírt arról, hogy Nagyvárad és Bihar vármegye méhészei egy nagyméretű vármegyei méhészeti egyesület megalakításán fáradoznak s e célból előkészítő bizottságot is alakítottak. Ez az előkészítő munka már olyan előrehaladott állapotban van hogy az alakuló közgyűlést valószínűleg még e hó folyamán össze lehet hívni.

Most újabb megmozdulásokra hívjuk fel a méhészek figyelmét. A nemrég megalakult Városi Népművelési bizottság nagyszabású programjában tervbevette egy tízhetes, heti két estén tartandó méhészeti tanfolyamot is, amelyet Szabó Károly méhészeti körzeti ellenőr fog megtartani a Ritoók Zsigmond-utcai állami iskolában. — A tanfolyam december 2-án délután 5 órakor kezdődik s részletesen felöleli a legújabb méhészeti tudomány minden olyan részét, amely különösen a gyakorlati méhészeket érdekli. A tanfolyam teljesen ingyenes.

Ugyancsak december elején hatnapos mézestésztaütő tanfolyamot is rendez a Népművelési bizottság, amelyet Puskás Jánosné, a budapesti Országos Magyar Méhészeti Egyesület által kiküldött szakelőadó fog megtartani a gróf Csáky-utcai gazdasági és háztartási iskolában, amelyen megtanulják a hallgatók, hogy a mai nehéz viszonyok között is hogy lehet olcsó és ízletes mézestésztaütőkkel és tartályokkal kellemesebbé tenni a karácsonyi ünnepeket. Ez a tanfolyam is teljesen ingyenes. Mivel azonban a mai nehéz beszerzési viszonyok a süttendő tészták anyagának közös beszerzését teszik kívánatossá, minden

Cserépkályhák
Árakom modern fa- és szénfűtéses vagy Hardtmuth rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESA cserépkályha lerakat
Számsz. 10. u. 68.
Telefon 14.94

hallgatónak 4 pengővel kell előzetesen hozzájárulni a beszerzéshez ezzel szemben azonban a süttött tésztákat a tanfolyam végén arányosan szétosztják a hallgatók között. Erre a tanfolyamra csak 30 hallgató vehető fel. Mindkét tanfolyamra már most ajánlatos jelentkezni, vagy a Ritoók Zsigmond-utcai állami iskolában, vagy pedig Attila-utca 38. szám alatt.

Vidéki méhészek figyelmébe.

Ezúton hívjuk fel a vidéki méhésztársak figyelmét arra, hogy méhészeti, vagy mézestésztaütő tanfolyam bárhol rendezhető, ahol legalább 20—25 jelentkező van s ahol a tanfolyam egyéb adottságai is megvannak. A tanfolyamok mindenütt ingyenesek. Érdeklődő méhésztársak forduljanak válaszbellyeges levélben Szabó Károly méh. körz. ellenőrhöz. Nagyvárad, Attila-utca 38.

Felhívás a méhészekhez.

Felkérjük azokat a méhészeket, akik a Nagyváradon a világháború alatt még működő Tiszántúli Méhészegyesületről, vagy annak még életben lévő volt vezetőiről valamit tudnak, hogy közlésüket mielőbb hozzám juttatni szíveskedjenek. Szabó Károly méh. körz. ellenőr, Nagyvárad, Attila-utca 38.

Ugyanide kérem felajánlani az eladó mézésztaütőket, kisebb vagy nagyobb mennyiségben is, hogy a vármegye területén rendezendő mézestésztaütő tanfolyamokat el lehessen látni mézzel.

Politizáló zsidó társaságot lepleztek le Sárospatakon

A sárospataki hatóságok a napokban megállapították, hogy Grünfeld Zoltán terménykereskedő lakásán titkos politikai megbeszéléseket tartanak a felvidék különböző részeiről összejött nemkívánatos elemek, akiknek legtöbbször állampolgárságát sem találták rendben az igazoltató hatóságok. Az összejövetelek ideje alatt őrszemek vigyáztak a kapuban, hogy kellő időben jelt adjanak a nyomozó detektívek érkezéséről. Miután beigazolódott, hogy ezeken az összejöveteleken tiltott politikai eszmecserét folytattak a társaság tagjai, szellemi vezetőjüket és irányítójukat, Grünfeld Zoltánt rendőri felügyelet alá helyezték.

Kiss Béláné
műszaki cikkek üzlete Nagypiac-tér 10. Ker. Csarnok épület.
Világmarkás kerékpárok, rádiók, varrógépek és ezek alkatrészei, villamosági cikkek
dusan felszerelt raktára
Olcsó, szolid árak! Telefon: 27-04, alközpont 54

Beköszöntött már az **ŐSZ-i sört!!!**
Idd tehát az
A Dréher Hagenmacher Nagyvárad Sörgyár R. T. különleges gyártmánya!
Minden jobb italmérésben,
állandóan frissen kapható!

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekszámlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

A KORMÁNYZÓ UR INFLUENZÁBAN MEGBETEGEDETT. Budapestről jelenti a MTL: Hivatalosan az alábbi közleményt tették közzé: A Kormányzó Ur Ófőméltósága influenzában megbetegedett. Ma este a hőmérséklete 37.8. Egyelőre az ágyat kell őriznie. Széllőssy Lajos, egészségügyi főtanácsos, közkezdési főorvos.

Nemcsak egy nemzet, egy család, de egy biztosító vállalat is büszke múltjára, alapítóira és nagyjaira. Az üzleti életben nem a jelszavak, hanem a felsoroltak nyújthatnak csak megnyugvást a biztosítási védelmet kereső közönség körében. Az 1857-ben alapított legrégebbi magyar biztosító magánvállalat, az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** helybéli: Szent László-tér 2. szám alatti főgynöksége, illetve képviselői kézséggel ad felvilágosítást minden biztosítási vonatkozású ügyben.

A KATOLIKUS DOLGOZÓ LEÁNYOK november 9-én, vasárnap délután fél 5 órakor az Orsolya Zárda nagytermében mozgalmi előadást rendeznek. Belépődíj nincs, de önkéntes adományokat szívesen fogad a rendezőség. A Dolgozó Leányok mozgalmáról *Schalkhák Sára* szociális főszerkesztő, központi vezető mond beszédet.

A kisgyűlés dönt a Kormányzó bevonulását megőrkítő kép elhelyezése felett. Nagyvárad. Saját tud. A Kormányzó nagyváradai bevonulását megőrkítő kép ügye rövidesen ismét a város kisgyűlése elé kerül. A kép festésével kapcsolatban ugyanis kikötések merültek fel és a keret ügyében is történt állásfoglalás. A bizottsági tagok ugyanis azt kérték, hogy a kép ne abba a kerethe kerüljön, amelyikben Ferdinánd király és Mária Pirályné képe volt, hanem a közgyűlési terem Ulászló képével szemben és hasonló nagyságban kerüljön elhelyezésre. Ennek a kívánságnak a teljesítése óriási anyagi költséget jelent, mert a kép a tervezettnél még egyszer akkora lesz. Ezért a polgármester a kép elkészítésére és a költségtérítés fedezésére új javaslatot terjeszt a legközelebbi kisgyűlés elé.

KRIVOI ROGBÓL HOZTAK HAZA A HUSZÁROK EGY VILÁGHÁBORUS HADIFOGLYOT. Nyiregyháza-ról jelenti a MTL: A keleti harctérről hazatért huszárak magukkal hozták Antal István volt orosz hadifoglyot, aki 1916-ban 30 éves korában került orosz fogságba. Krivoi Rogban akadtak rá.

Hubertus tea az Ujságró Otthonban. A nagyváradai lovastisztek a Hubertus vadászlovaglással kapcsolatban szépen sikerült teadélután rendeztek az Ujságró Otthonban. A teadélutánon a város vezető előkelőségei a tisztis családok és azok barátai vettek részt és mondhatni a helyőrség egész tisztikara. Tea után tánc volt és a megjelentek emelkedett, kedélyes hangulatban szórakoztak záróráig.

Ülést tartott a városrendezési bizottság

Nagyvárad. Saját tud. A városrendezési bizottság szombat déli félegy órai kezdettel dr. Soós István polgármester elnöke alatt ülést tartott. Tárgysorozaton mindenekelőtt több belvárosi utca fásításának kérdése szerepelt.

A következő utcák fásítását határozták el: Szacsavay-utca piramis japán akáccal, Beöthy Ödön-utca gömbjuharra, a Szilágyi Dezső-utca napos oldala a tervezett járdajavítással egyidejűleg ostorfát kap, a Hitler Adolf-utca az aszfaltozott és a fásított rész közötti szakaszon gömbjuhart, a Kapucinus-utca déli oldalára jegenyetölgy fasort ültetnek, a Blaha Lujza-utca egyik oldalára gömbjuhart, a Ritiók Zsigmond-utca fél oldalára jegenyetölgyet ültetnek, a Körös-utca át hársfával fásítják s egy helyen az utcavonal és a házszor közötti széles területet virággyűlésekkel díszítik. A Torna-utca mindkét oldalára japán akác kerül, a Tisza Kálmán-téren a fasor folytatását határozták el s elha-

tározták még a Sal Ferenc-utca fátlan részének fásítását, valamint jegenyesor ültetését a Körös-utca folytatására.

Eltekintett a bizottság a Rimanóczy, a Szalárdi-utca és a Szaniszló-utca fátlan részének a fásításától. A Szent László-tér és a Nagypiac-tér fásításának ügyében külön fognak határozni.

A bizottság ezután a Rhédey-kertbe tervezett levepte sport- és lőtér megvalósításának kérdésével foglalkozott. A felmérések ugyanis azt a megállapítást eredményezték, hogy előírások területi lőtér és sporttér létesítése csak úgy volna lehetséges, ha a város a Rhédey-kertből újabb értékes területeket áldoz fel és egész fasorokat vágatna ki. A bizottság erre nem mutatkozott hajlandónak, azért albizottságot küldött ki, amely a helyszínen vizsgálja meg a kérdést s a helybéli levante-parancsokkal egyetértve keres elfogadható megoldást.

A bizottsági ülés lapunk zártakor még nem ért véget.

Nagygyűlést tart hétfőn a Baross bõripari csoportja. A Baross Szövetség kebelében megalakult és ténykedő bõripari szakcsoport elnökségét, alelnökségét, valamint az összes bõripari szakcsoport tagokat ezután kéri és hívja fel, hogy folyó hó 10-én azaz hétfőn délután pontosan 7 órakor kezdődő nagygyűlésre saját érdekükben teljes számban feltétlenül jelenjenek meg. Ezen nagygyűlés keretében igen fontos szakmabeli, továbbá egyéb más tárgyu értekezések, megbeszélések és intézkedések kerülnek tárgyalási sorozat elé, — miért is minden tag multhatatlan és pontos megjelenését kérjük.

HAZATELEPITIK AZ OLASZORSZÁGNAK JUTOTT VOLT JUOSZLÁV TERÜLETEK NÉMET LAKOSSÁGÁT. Budapest, a Mai Nap írja: Jugoszlávia szétdarabolása után olyan területek kerültek Olaszországba, melyeken jelentős számú német lakos él. Megállapodtak, hogy ezek a német birodalomba települhetnek vissza. A hazatelepüléssel eddig mintegy hétszáz német került vissza hazájába.

A Hivatásszervezet műsoros táncestélye a nagyváradai Legényegyletben. November 9-én, vasárnap délután fél 6 órakor lesz a Hivatásszervezet első műsoros táncestélye a Legényegylet Teleki-u. 9. szám alatti helyiségének nagytermében. A műsor keretében színpadra kerül Kárpáti M. Géza: „Ahol a Duna folyik” című daltánc és a szerző rendezésében és a Hivatásszervezet műkedvelő gárdájának közreműködésével. Műsor után tánc lesz az éjfél óráig.

LESZÁLLITJÁK A MŰROSTTAL KEVERT SZÖVET M. T. Budapest, a MTL jelenti: A hivatalos lap pénzügyi száma kormányrendeletet közöl, mely szerint a műrosttal kevert szövetség vármegyéi kisebb nagyobb mértékben lesz állítják. A műrostból készült szövetekre, valamint műselym-árakra megállapított új vámtételek 50—60 százalékkal egyes esetekben még ennél is nagyobb százalékkal lesznek alacsonyabban az eddigi vámtételeknél.

AZ ISKOLÁNKIVÜLI NÉPMŰVELESI BIZOTTSÁG TANFOLYAMAI ingyenesek, az idegen nyelvtanfolyamok kivételével. Beiratkozni a Szent László gimnázium földszint 17-es számú termében (I. a. osztály) lehet november 10—15-ig naponta 18—19 óra között. A nyelvtanfolyamokra a beiratkozási díj félévenként 1 pengő, tandíj félévenként 10 pengő. Az előadások november hó 17-én kezdődnek.

Faruk király megbetegedett. Adanából jelenti: (NTI) Mint a kairói rádió jelenti, Faruk király hirtelen megbetegedett. A következő napokra tervezett fogadásokat lemondották. A betegség természetéről és komolyságáról mind-ezidig semmi sem vált ismeretessé. (MTI)

A Biharmegyei Orvos, Gyógyszerész és Természettudományi Egylet vezetősége ezuttal kéri fel igen tisztelt tagjait, hogy néhai dr. Konrád Béla sírkövére avatásán folyó hó 9-én, vasárnap délután 4 órakor a Rulikovszky-utj neológ izr. temetőben — teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

ADOMÁNYOK. Both Vendelné hármass ikrei részére R. B. 5 pengőt adott. Az adományt hálas köszönettel nyugtázzuk és reméljük, hogy a nemes példa még sok követőre talál. Az összeget rendeltetési helyére juttatjuk.

A Bihar Egylet vetített képes előadása a Tűzharcos Otthonban. A Bihar Egylet a Tűzharcos Szövetséggel karöltve, komoly kulturális programot dolgozott ki a tél folyamára. Vasárnap délutánonként rendszerint vetített képekkel kísért, szórakoztatón oktató előadásokat tartanak. Ezekre az előadásokra beléptidíj nincs és a ruhatár sem kötelező. Az első ünnepélyes megnyitó előadást a Tűzharcos Szövetség és a Bihar Egylet elnökségi megbízottjának dr. Benedek Istvánnak megnyitó szavai után Tóth Sándor, az Idegenforgalmi Hivatal tisztviselője fogja tartani, a határokon túli Bihar természeti szépségeiről. Az előadás november 9-én vasárnap délután 5 órakor kezdődik.

most talán éppen Önnek is a gazdaság kapuja. Minden sorsjegynek egyforma a nyereségi esélye.

Vegyen mielőbb állami sorsjegyet!
 Egész sorsjegy ára 3 pengő, fél sorsjegy ára 1.50 pengő.
 Huzás december 4-én.

700 ezer tonna hajóteret rabolt el Anglia Franciaországtól

Vichyből jelenti (NTI): A brit tengerzárlatügyi miniszter röviddel ezelőtt kijelentette, hogy az angol haditengerészet a francia fegyverszűnet óta — a most lefoglalt öt hajót nem számítva — 39 francia kereskedelmi hajót 164 ezer tonna francia áruval foglalt le. Illetékes francia körök ezt az adatot nem tartják helytállóknak, mert nem veszi figyelembe azokat a francia hajókat, amelyek a fegyverszűnet pillanatában brit kikötőket keresek fel. Illetékes körökben kijelentették, hogy mintegy hétszáz ezer tonna hajóteret raboltak el Franciaországtól és ez a hiány súlyosan érezteti hatását a francia hajózásban. (MTI)

Eljegyzési hír. Nagy Barna és neje Bagossy Viola leányát, Katót, eljegyezte Kovács Dániel Géza, a Berettyóvízszab. társulat főmérnöke (Nagyvárad).

Szombaton délután adják át a kitüntetett okleveleket az érdemes váradai iparosoknak. Nagyvárad. Saját tud. A Kereskedelmi és Iparkamarában ma délután 5 órakor ünnepélyes ülés keretében adják át az iparügyi miniszter elismerő oklevelét annak a kilenc nagyváradai iparosnak, akik több évtizedet töltöttek egyházamban ugyanannál a vállalatnál. Az ünnepségen a hatóságok képviselői is megjelennek, a városi dr. Soós István polgármester képviseli.

A GUTENBERG DALKÖR az öt könyvnyomdászati feltalálójának, a nagynevű német Gutenberg Jánosnak a nevét viseli. Huszonhárom év óta áll ez az érdemes kulturális és különösen az idegen impérium hosszú évtizedben fejtett ki áldozatos és hatékony munkálkodást a magyar nyelv, a magyar dal és zene fejlesztése és terjesztése érdekében. A Gutenberg Dalkör most egy nagyszabású dalos-ünnep rendezését vette tervbe és evégből kibővíti a dalkör működő tagjainak létszámát, miért is felhívja városunk komoly és jó hanganyaggal rendelkező dalkedvelőit, hogy a Gutenberg Otthonban, Szentpéteri-u. 6. sz., minden szerdán este 8 órakor 'azfelvételre jelentkezzenek. Elnökség.

TEMETÉS. Gerlach Mihály 81 éves korában meghalt. Temetése hétfőn, 10-én délelőtt 10 órakor lesz a Haller-kápolnából. Erdélyi „Concordia”

Belvárosi mozgóban

A nagymama

Csiky Gergely ragyogó vígjátéka.
Szörényi Eva, Perényi L., Rózsahegyi,
Pethes, Peéry Piri.

Tel. 13-51. Korona Filmszínház Kossuth u. 1
MA MA

3 csengő

Tolnay Klári, Jávör Pál, Turay, Mály,
nagyszerű bűnügyi vígjátéka.

Apolló Filmszínházban

Herceg Ferenc közismert regényének filmváltozata

Gyurkovics fiúk

Főszerepben: Turay Ida, Szilassy, Rajnai
és a többi legjobb magyar színészek.

Belvárosi mozgó

Vasárnap délelőtt 11.-kor, hétfőn délután 3.-kor:

Vegyes filmcsemegék.

Amit a híradók nem mutattak! A 12 napos balkáni hadjárat drámai részletei

Hadjárat Jugoszlávia ellen

ma a CASINO-ban.

SZÍNHÁZ

Vasárnap nyílik meg a Kolozsvári Nemzeti Színház

Kolozsvárról jelenti a MTL: A kolozsvári Nemzeti Színház vasárnap nyílja meg ünnepélyes külsőségek közt kapuit. A kormányzó úr képviselőjében Hóman Bálint kultuszminiszter nyílja meg a színház kapuit. Kelecy Tibor polgármester a város közönsége nevében felhívást bocsátott ki.

Limonádé ezredes

Pénteken este ismét repríz volt a Szigligeti Színházban. Ez alkalommal Vincze Zsigmond bájos operettjét, a Limonádé ezredest újították fel Delly Ferencel a címszerepben. Az előadás jókedvű, vígan perdülő volt, s a régi operett szép dallamai mellett a békeidőkhöz beáldozott vissza magunkat. Delly Ferenc remekelt. Józsi kedélyes, színes alakítása mintha felvillanyozta volna nemcsak a színészeket, hanem azt a kicsi közönséget is, amely értékelte és melles tapsokkal kísérte a színészek játékát. Koltay Aranka hűbájos volt Lenke szerepében, természetes játéka estéről-estére fejlődést mutat. Bartók Juci Mariettát mintázta meg remekül. Bakos, Ross, Solymossy, Nádai, Haraszty, Barsy, Majláty Gabi s társulat új, fiatal naivája, Ráday Kató jókedvű, friss játékkal ezérezítették ki az együttést. A rendezést Delly végezte, fővárosias nivón. A zenekar — mint mindig — a kitűnő Szathmáry Endre kezében jól működött.

Színházi iroda közleményei:

- Szombaton délután olcsó helyárral a 2000 pengős férfi, ez a mulatságos vígjáték kerül színre, Moóry Lúcyval, Sármasnyval, Rossal a főszerepekben.
- Szombaton és vasárnap este a nagy sikerrel felújított operett, a Limonádé ezredes megy Jurik Julesival, Koltay Arankával, Delly Ferencel, Rossal, Solymossyval, Bakossal és Barsyval a vezető szerepekben
- Vasárnap délután a Piros bugyellár is van műsoron, olcsó helyárral.
- Hétfőn a Népművelődési sorozatban a Cigányszerelem operett van műsoron.
- Négy asszonyt szeretek megy kedden olcsó helyárral.
- Bajor Gizzi és Lehotay Árpád, a Nemzeti Színház művészei vendégszerepelnek szerdán és csütörtökön, amikor is Ibsen drámája, Nóra, a Nemzeti Színház nagy repríze kerül színre, az országos nevű vendégekkel. Felémelt

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a MAGYAR LAPOK-at

helyárakkal, bérletszűnethet. Jegyek már kaphatók a két estére.

— A bérlőközönség figyelmébe! A szerdai és csütörtöki vendégszereplések miatt az igazgatóságnak nincs a jövő héten módjában bérletet adni. Természetes, hogy e miatt nem fog a mai bérlőközönség hiányt szenvedni.

Ugyanis ki lesz ezen elmaradt bérlet később pótolva.

HETI MŰSOR:

Vasárnap délután: Piros bugyellár.
— Este: Limonádé ezredes.
Hétfőn este: Cigányszerelem. (Népművelődési előadás sorozat.)

60 deka sertészsirt is kaphatnak a váradiak vásárlási igazolvány ellenében

Dr Soós István polgármester a város közönségének, hogy addig is, amíg a zsirjegy általános bevezetése megtörténik, egyelőre azon zsírmennyiségre, amelyet a város részére lekötöttem, s amely egyelőre havi 1 vagon mennyiségben áll a város közönségének rendelkezésére, az egyenlő és igazságos elosztás érdekében ideiglenesen a fejadagokat megállapító zsirutalványt bocsátottam ki, amely utalvány a cukorjegyvel egyidejűleg kézbesítették ki és kifejezetten csak erre a mennyiségre vonatkozik.

nem bocsát ki.

A zsirra vonatkozó jegyet a közellátási minisztérium intézkedése folytán az ortho zsidó lakosság részére nem bocsátottam ki. A neolog zsidó lakosság, amennyiben ez iránt jelentkezik, hitközségi igazolvány alapján a vonatkozó jegyet megkaphatja.

A zsir fejadag ideiglenesen személyenként és havonként a fenti 1 vagon zsirból 12 dk-ban állapították meg. A zsir megérkezése után külön hirdményt bocsátok ki.

Ez a mennyiség felül a város lakossága a hentesek részére kiutalt sertéskontingens után járó mennyiséget is megkapja, az eddigi keretekben, vásárlási igazolvány ellenében, amely azonban személyenként és havonként 60 dk-nál több nem lehet.

Ez intézkedések ideiglenesek és mindaddig lesznek érvényben, míg a közellátási minisztérium e tekintetben általános jellegű intézkedést

Hasonlóképpen tudomására hozta a polgármester a város közönségének, hogy a főzöliszt igazságosabb elosztása és a hozzá jutott panaszok kiküszöbölése céljából, ugyancsak a cukorjegyekkel kapcsolatban főzölisztutalványt is bocsátott ki, amelyre vonatkozólag a fejadagot egyelőre heti 40 dk-ban állapította meg, szintén ideiglenesen a közellátási minisztériumnak ez irányban kibocsátandó végleges intézkedéséig.

Husz százalékkal emelkedett az áramfogyasztás Nagyváradon az elsötétítés alatt

(Nagyvárad.) A jövő hét folyamán összeüli a városi üzemigazgatóság és tárgyalja az Egeresi Centrálé legújabb ajánlatát Nagyváradnak villamos árammal való ellátása ügyében.

A város és a vállalat között már régebbi idő óta folytak ebben az ügyben tárgyalások, a belügyminisztérium közbenjöttével. A vállalat legújabb ajánlata szerint hajlandó áramot adni a város részére, mégpedig 10 millió kilowattórát 8 filléres áron, 10 és 15 millió kilowatt fogyasztás esetén 05 százalékos esökkenéssel.

Nagyvárad áramszükséglete havi 10—11 millió kilowatt. Érdekes re-

lenség, hogy a legutolsó grafikon szerint az elsötétítés ellenére 20 százalékkal emelkedett az áramfogyasztás Nagyváradon és az előjelekből ítélve a város havi áramszükséglete rövidesen eléri a 13 millió kilowattot.

A belügyminisztérium közvetítésével lefolyt tárgyalások odáig jutottak, hogy a város vezetősége érdemben tárgyalhatja a kérdést az illetékes szakkörökkel és bizottságokkal.

„Bafisa”
Telefon: 17-76.
Szilágyi Dezső-u. 3.

Átmeneti Cselédotthont rendezett be

az Erdélyi Katolikus Nőszövetség Kolozsvárott, Magyar-utca 48. szám alatt. A szolgálatba jövő leányoknak elhelyezkedésükig egészen csekély ellenérték fejében tiszta, egészséges otthont nyújt.

Az Erdélyi Katolikus Nőszövetség mély tisztelettel felkéri a Főtisztelendő Plébános Urakat, hogy községük szolgálatba induló leányait irányítsák az otthonba.

A város sok bűnalkalmától akarja az Otthon megmenteni a tapasztalatlan fiatal leányt, ezért felhívjuk a szülők figyelmét is, hogy gyermekeiket bizalommal küldjék hozzánk.

Az Otthon az elhelyező iródával kapcsolatot tart fenn, s mindaddig, míg a leány elhelyezkedik az édesanya szeretetét és gondoskodását akarja pótolni számára.

Az Erdélyi Katolikus Nőszövetség nevében:

Gróf Bethlen Györgyné elnökszöny.

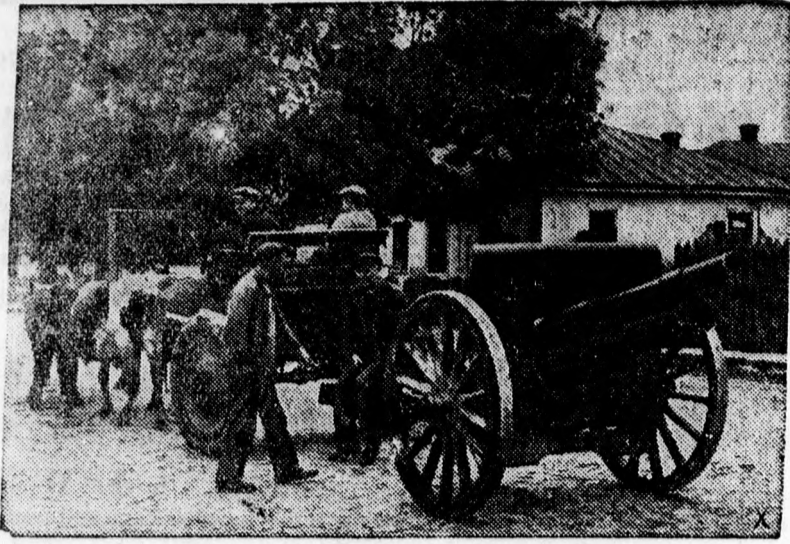
Százezer dollárt örökölt egy ungvári újságárus

Moldován János ungvári utcai újságárus anyosa Meicher Péterné Amerikában meghalt és hagyatékában százezer dolláros takarékbetétkönyvet találtak. Az iratokból megállapították, hogy az egyedüli örökös Moldován János ungvári újságárus felesége. A pénz egyik pítzburgi pénzintézetnél kamatozik és csak a háború megszűntetése után lehet Magyarországra áttulni. A hír természetesen még így is határtalan örömet keltett az ungvári szegény rikkancsnál, aki nagy bizakodással néz feleségével együtt a jövő felé.

Gyilkosság 50 fillérért

Mindszentkállya zalamegyei községben Huszár Zoltán és Nagy Ernő legények összeverekedtek egy régebbi ötvenfilléres tartozás miatt. A verekezésbe beleavatkozott Bíró József, Szűcs István és Szalai János. A dulakodás hevében Szalai Jánost zsebkéssel megszürték, aki a helyszínen elvezített. A verekedő legényeket letartóztatták.

Hardtmuth rendszerű cserépkályhával 40—50% fűtőanyag megtakarítás. Szerelés, átrakás, javítás. Figusch I. József keramikus mérnök.

Ukrán parasztok tehenekkel vontatják a zsákmányolt szovjet ágyút

RÁDIÓ

SZERDA, NOVEMBER 12.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Erdély apostolasszonyai az elmúlt 22 év alatt. Szekelyné Soly-moss Bea előadása.
- 10.45 A tomari ablak. Irta Pajzs Elmér. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Fohász. Himnusz. Harangszó.
- 12.10 Hanglemezek.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Ilnczy László szalonzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 A József nádor 2. honvédegyalozred zenekara.
- 16.15 Diákféltóra.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Dr Paksy Jenő és dr Gáll Imre kétzongorás magyar nótá műsora
- 17.30 Mit jelent Mozart más művészeknek? Szentkuthy Miklós dr előadása.
- 17.50 Magyar Revü Táncczenekar.
- 18.20 Honvédműsor.
- 19.20 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Az erdőpásztor. Dávid Iván elbeszélése. Felolvasás.
- 19.40 Az Operaház november 2-iki előadásának közvetítése. Hangfelvétel. Aida.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Az Operaház IV. felvonásának közvetítése.
- 22.35 Gáspár Lajos cigányzenekara.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelveken.
- 23.25 Pátria táncclemezek.
- 24.00 Hírek.

CSÜTÖRTÖK, NOVEMBER 13.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Etrend — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Somlay Károly elbeszélései.
- 10.45 Bulgária régi és mai irodalma. Irta Vaszljev Szlavi. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Fohász. Himnusz. Harangszó.
- 12.10 A Mária Terézia 1. honvédegyalozred zenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Tolnay Géza magyar nótákat énekel, kíséri Lakatos Tóni és Misi cigányzenekara.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Szórakoztató zene.
- 16.15 Ruszin hallgatónknak.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 A földművelésügyi miniszterium rádióelőadás-sorozata.
- 17.40 Hanglemezek.
- 17.55 Hangképek a felrobbantott ujvidéki Dunahidak roncsainak kiemeléséről. Közvetítést vezeti Budinszky Sándor. Hangfelvétel.
- 18.30 Katona József emlékezte.

- 19.20 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 Buttola Ede táncczenekara.
- 20.10 Erdélyi József verseit elmondja Somogyi Erzs.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelveken.
- 23.30 Mozart: C-dur szimfónia.
- 24.00 Hírek.

PENTEK, NOVEMBER 14.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Etrend — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 A színesbőrűek sportélete. Irta Sándor Géza dr. Felolvasás.
- 10.45 Testi és lelki fejlődési zavarok a serdülőkorban. Irta Barabás Zoltán dr egyetemi magántanár. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Fohász. Himnusz. Harangszó.
- 12.10 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Rádiózenekar.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Hanglemezek.
- 15.40 Mit főzünk? Háziasszonyok beszélgetnek.
- 16.15 Diákféltóra.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál, Profant István tárogtózik.
- 17.35 A falusi ivóvíz. Jendrassik Aljo dr előadása.
- 18.20 Malcsiner Béla jazzhármasa.
- 18.40 Pinn költők. Összeállította Képes Géza.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
- 19.20 November. Felolvasás.
- 19.35 A Filharmoniai Társaság hangversenye.
- 20.25 Sportközlemények.
- 21.40 Hírek.
- 22.10 Beszkárt-zenekar.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelveken.
- 23.25 Sárjai Elemér cigányzenekara.
- 24.00 Hírek.

SZOMBAT, NOVEMBER 15.

- 6.40 Ebresztő. Torna.
- 7.00 Hírek — Közlemények — Etrend — Hanglemezek.
- 10.00 Hírek.
- 10.20 Eötvös Károly. Irta: ifj. Hegedüs Sándor. Felolvasás.
- 10.45 Mit nézzünk meg? Az őskori rénszarvasvadászok emlékeit a Nemzeti Múzeumban. Ismerteti Nemeskéri János dr. Felolvasás.
- 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
- 12.00 Fohász. Himnusz. Harangszó.
- 12.10 Melles Béla zenekar.
- 12.40 Hírek.
- 13.20 Időjelzés, vizállásjelentés.
- 13.30 Hanglemezek.
- 14.30 Hírek.
- 14.45 Műsorismertetés.
- 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.
- 15.20 Mursi Elek cigányzenekara.

- 16.10 Ifjúsági rádió.
- 16.45 Időjelzés, hírek.
- 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven.
- 17.15 Rádiózenekar.
- 18.00 Két tragikus hazafi. Artur Sater-nus, a berni Bund budapesti szerkesztőjének előadása.
- 18.20 Magyar szüret.
- 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.

- 19.20 A német birodalmi rádió műso-rak. Hangfelvétel.
- 20.00 Ditrői Csiby József zongorázik.
- 20.25 Turchányi István csevegése.
- 20.40 Lehár Ferenc vezényel.
- 21.25 Dalos-zenés pesti esték.
- 21.40 Hírek.
- 23.00 Hírek német, olasz, angol és fran-cia nyelveken.
- 24.00 Hírek.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 14 fillér, Álláskeresőknek 25 százalékos engedmény

Lakás

Kiadó 5 szobás komfortos lakás. Er-tekezni Hegedüs trafik, Rákóczi-u. 4. 701

6-8 SZOBÁS HÁZAT VAGY VILLAT

minden kényelemmel, kerttel és le-hetőleg garázzsal bérbe keresek. — Ajánlatokat „123” jellegre a kiadó-hivatalhoz. 696

Kiadó 2 szobás butorozott lakás de-cember 1-re. Ugyanott eladó csibe ke-ltetőgép, mülépprés, lovagló nyereg és férfi télikabát. Verbóczy-u. 6. 697

Kiadó egyszobás garconlakás. Gerli-czy-u. 8. 694

Kiadó 2 kis utcai szoba, 1 udvari, 1 előszoba, W. C. vízvezeték, teljesen külön épület, kapu mellett. Orvosi rendelőknek vagy garzon tiszt lakás-nak alkalmas. Cim a kiadóban. 678

Keresek azonnalra kétszobás, fürdő-szobás garconlakást központban. Aján-latot telefon 12-31. 667

Keresek lehetőleg azonnalra vagy december 1-re háromszobás, összkom-fortos lakást. Cim: Kapucinus-u. 13. Asztalosnál. 676

Adás-vétel

Férfiruhákat, használtakat legjobban vehet és eladhat Molnár, használt ruha üzletében. Bémer-tér 1. (udvarban). 566

Aranyat, brilliánt, ezüstöt magas áron veszek. órák, ákszert javítok Gyenge István ékszerész. Rákóczi ut 19.

Egy Gebrüder Stingl keresztúros gyártmányú zongora eladó. Halász-u. 39. 3-ik ajtó. 669

Régi árban, jóval olcsóbban, mint a hazai ügynökök által eladott He-rendi és más porcellán készleteket, valamint a napokban megérkező Rosenthal világmárkás étkészleteket kizárólag Tompa Ferenc öskeresz-tény porcellánüzletében, Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. alatt szerezhetik be.

Eladó jókarban levő iker mély gyer-mekekoci. Ribbentrop-utca 35. 706

Töltőtoll kiváló márkák, nagy választékban, olcsón Simon István könyv-papírüz-letben Bémer-tér 5. Tel 26-45.

Három kis hold erdő, elköltözés miatt eladó, édesdi járás Alsólugos. — Cim a kiadóba. 681

Aranyat, ezüstöt napi áron ve-szek. Tiszay órás és ékszerész. Nagyvárad, Rákóczi-ut 6.

Antik vitrint, kis szekretert keresek. Petőfi-u. 3. ajtó 2. 691

Brilliánsért, régi ékszerért magas árat fizetek Tarján ékszerész, Rá-kóczi-ut 8. (Széchenyivel szemben).

Üzletház eladó. Timár-utca 4. Ügy-nökök díjazva. 679

ARANYAT magas áron veszek EZÜSTÖT Haslinger ékszerész BRILLIÁNST Rákóczi-ut 8.

Gyümölcsfák minden fajban a Vik-tória kertészetben kaphatók. Nagyvá-rad Balassa-tér 18. 675

Sürgösen eladó Ermelléken 8 és fél kat. hold szőlő felszereléssel, 350 hlt. hordóval, urilakással. Popovics iroda, Szent János-utca 6. 705

Mindennemű arany ékszer és -züst tárgyak vásárlása és eladása. Mészáros-u 4 szám. udvarban. — Schwartz ékszerész.

Eladó Bordás-féle görögöldali szőlő kataszteri holdanként 4000-ért. Új lakó-ház, istálló, borház, kocsiszín, 2 drb. 20 hektoliteres kád, prés, daráló és egyéb hozzávalók 2500-ért. Cim: Nagysötét-ág 24. 689

Sürgösen eladó 3 lakásos adómentes ház. Több magánházak, bérházak, bir-tokok, szőlők. Popovics iroda, Szent Já-nos-u. 6. 704

Eladó cserépkályha férfi télikabátok, ruhák. Luther Márton-utca 7, háztu-lajdonos. 700

Kombinált szekrény diófából, kihü-zős, kerek asztal, álló lámpa, tolokó-csi, székek (majdnem új), és fekete ebédő eladó. Cim: Eichenwald éksze-résznél, Sas passage. 693

Perzsabunda, alkalmas átalakításra, eladó. Beöthy Ödön-utca 43. szám, ut-cai lakásban. 695

Üzletrendezés, állványok, asztalok, fiókok olcsón eladók. „Norma” cipőüz-let, Kossuth-u. 2. 699

Kombinált szobák, kétszemélyes, ol-csú termelői árban. Nagy Sándor-u. 4. Asztalosnál. 683

Hüvely

Mindennemű endiázést békebeli selymekkel kifogástalanul elkészíteli. JURISKEY Szent János-utca 41.

Nyugdíjas vasuti segédtiszt, tanult kereskedő, szerény díjazásért állást keres. Honfy, Erzsébet királyné-u. 52. 702

Magyar urinók ruháikat, kabátjukat Mágoriménál készíttetik. Kat. Kör épü-let. 703

Allást nyee

Ereliségített, katonaviselt, öskeresz-tény, vidéken dolgozó tisztviselő, Vára-don keres elhelyezkedést. „Szebb jó-vót” jellegre. 690

Gépező gőzfűtéshez, ki a villany- és vízvezeték szereléshez is ért, azonnali belépésre felvétetik. Ugyanott jégpálya mestert keresnek. Emke szálloda. 692

Keresztény kötőmunkásokat felvez a London kötőde, Damjanich-utca 4. 693

Ügyes kézi és tanuló lányokat fize-téssel felveszek. Földessy, női divat-szalón, Bémer-tér 2. 687

Allást keres

Kifutónak, boltiszolgának, vagy akármilyen alkalmazást keres fiatal-ember. Széll Lajos, Jónás-telep, Déva-u. 18. 682

KIADÓTULAJDONOS: SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felső kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda RT igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körtorgóépén. Nagyvárad. Szigfágyi Dezső-utca 5. szám. 675